

ანგარიში 2007-2008

ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და
სოციალური მეცნიერებების ფონდი
(რუსთაველის ფონდი)

სარჩევი

საქართველოს პრეზიდენტის მისალმება	3
ფონდის დირექტორის მისალმება	4
ჩვენს შესახებ	6
ფონდის მართვა	8
საზრანბო პროგრამები	
სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტები	9
დასრულებული სამეცნიერო პროექტები	13
მიმდინარე პროექტები	16
თემატური ჟონურსი „ილია და გლობალიზაცია“	18
საზრანბო პროგრამები	
მოკლევადიანი ინდივიდუალური სამოგზაურო გრანტები	19
საკონფერენციო გრანტების ჟონურსი	20
სტიპენდიები	
ილია ჭავჭავაძის სახელობის სტიპენდია ახალგაზრდა მეცნიერთათვის	21
შოთა რუსთაველის სახელობის სტიპენდია მეცნიერთათვის	22
ლონისძიებები	22
ფინანსური ანგარიში	26
2008 წლის ბიუჯეტი	28
სამომავლო გეგმები	29
დანართები	30

საქართველოს პრეზიდენტის მისალმება

საქართველოს პრეზიდენტი

ერთიანი, ძლიერი, განათლებული სახელმწიფოს შექმნაში ჩვენი ქვეყნის ინტელექტუალური ნაწილს გადამწყვეტი მისია აქვს. ჩვენ გვჭირდება თავისუფალი აზროვნების, ცოდნაზე დაფუძნებული, მაღალი პასუხისმგებლობის მქონე საზოგადოების ჩამოყალიბება, ახალი იდეები, აზროვნებისა და განათლების ერთიანობა, ერთიან ევროპულ საგანმანათლებლო სივრცეში ჩართვა, ჩვენი ეროვნული ფასეულობების საყოველთაოდ წარმოჩენა და საბოლოოდ მაღალი ინტელექტუალური დონისა და შედეგების მიღწევა. ამიტომ დღეს სახელმწიფო დაჟეჟაა მეცნიერების განვითარება, უცხოეთში მოღვაწე

ქართველ მეცნიერთა მოზიდვა და მათი გამოცდილების გაზიარება, ჯვარედინი უსაზღვრო ურთიერთობებისა და ყველა დარგის სპეციალისტის მომზადება.

„მიხარია, რომ საქართველოს ჰყავს მსოფლიო კლასის მეცნიერები, საყოველთაოდ აღიარებული მეცნიერები, რომ მეცნიერება უზრუნდება იმ ღირებულებებს, რასაც აკადემიური თავისუფლება, გახსნილობა, საზოგადოების წინაშე ანგარიშვალდებულება ჰქვია. ჩვენი, როგორც სახელმწიფოს ვალაია, დავებმართო მათ ქვეყნის წინაშე ნაყისრი ვალდებულებების შესრულებაში. სწორედ ამ მიზნით დაარსდა ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების ფონდი - რუსთაველის ფონდი. ქართველ მეცნიერებთან ერთად ფონდმა არაერთი საინტერესო და მნიშვნელოვანი პროგრამა შექმნა, რომელმაც საგრძნობლად შეუწყო ხელი ამ სფეროში ახალი და მნიშვნელოვანი პროექტების ინიცირებასა და სტიმულირებას.

საამაყო, რომ მეცნიერების დაფინანსებამ სისტემური ხასიათი მიიღო და ყოველწლიურად იზრდება, თუმცა ჩვენ ბევრად მეტი ინვესტიციების ჩადებას ვგეგმავთ მეცნიერებაში. რუსეთის აგრესიის მიუხედავად რუსთაველის ფონდისა და მის მიერ დაფინანსებული მეცნიერების პროექტების არ შეჩერებულა და ეს ასე გაგრძელდა კვალავაც.

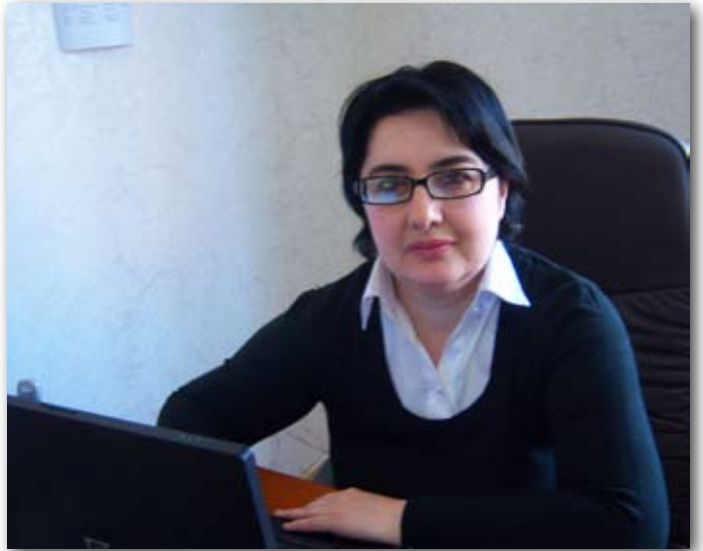
მჯერა, რომ მეცნიერულ კვლევაზე დამყარებული პრაქტიკული საქმიანობა მკვეთრად შეცვლის და ხელს შეუწოებს საქართველოს, რაც ქვეყნის წარმატების საწინდარია

ნება მომეცით, როგორც რუსთაველის ფონდს, ასევე მის მიერ დაფინანსებული სამეცნიერო პროექტების ავტორებს მოგილოცოთ ერთი წლის წარმატებული საქმიანობა და მმავალშიც არაერთი წარმატებული პროექტის განხორციელება გისურვოთ

მიხეილ სააკაშვილი

ფონდის დირექტორის, პროფ. თინათინ ბოჭორიშვილის მისაღება

საქართველოში მეცნიერება მუდამ იყო და დღესაც არის მსოფლიო მეცნიერების განუყოფელი ნაწილი. სამეცნიერო პროგრესის გარეშე საქართველო ვერ განვითარდება ეკონომიკურად და ვერასოდეს დაძლევს სიღარიბეს, ვინაიდან თანამედროვე კონკურენტული ეკონომიკა მხოლოდ ცოდნაზე დამყარებული ეკონომიკა შეიძლება იყოს, მაგრამ მეცნიერება არაა მხოლოდ ეკონომიკური პროგრესის მამოძრავებელი, ის ამავე დროს უნიკალური ეროვნული იდენტობის და ეროვნული ღირებულებების დამცველი და შემნახველიცაა. საყოველთაოდ ცნობილია, რომ მეცნიერების თანამედროვე ეტაპს საზოგადოდ ახასიათებს ძალების კონცენტრირება მეცნიერების პრიორიტეტულ მიმართულებებზე. პრიორიტეტების გამოყოფა და მათი დაფინანსების გაზრდა - ეს მსოფლიო მეცნიერების განვითარების ძირითადი ტენდენციაა.

სწორედ ასეთი პრიორიტეტია ქართველოლოგია, რომელიც მეცნიერებათა იმ იშვიათ და უნიკალურ დარგებს განეკუთვნება, რომელთა წინსვლა და პროპაგანდა მსოფლიო მასშტაბით პირველ რიგში ქართული სახელმწიფოს მხრიდან ხელშეწყობაზე დამოკიდებული და შედეგად განუსაზღვრელი წვლილი შეაქვს ქართული კულტურის, იდენტობის, ჩვენი საზოგადოების წარსული, თუ აწმყო პრობლემების კვლევისა და პოპულარიზაციისათვის მთელს მსოფლიოში.

ქართული სახელმწიფო გრძნობს ამ პასუხისმგებლობას და სწორედ ამის გამო საქართველოს მთავრობის მიერ ინიცირებული იქნა ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების (რუსთაველის ფონდის) დაარსება. 2007 წელს დამოუკიდებელი საქართველოს ისტორიაში პირველად სახელმწიფომ მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება მიიღო დაფინანსებინა იმგვარი კვლევები, რომელთა დაფინანსებაც მხოლოდ ქართული სახელმწიფოს ვალთაა.

რუსთაველის ფონდის შექმნა მეცნიერების სფეროში მიმდინარე რეფორმის მნიშვნელოვანი საფეხურია, რომლის მეშვეობით შესაძლებელი გახდა ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების მიმართულებით ღირებული კვლევების შენარჩუნება/განვითარება და განსაკუთრებული ზრუნვის საგნად და პრიორიტეტად ქართველოლოგიური კვლევების აღიარება.

ფონდის უმთავრესი ამოცანებია ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების სფეროში:

- სამეცნიერო ნაშრომების საერთაშორისო რეცენზირების საფუძველზე სახელმწიფო სახსრების განაწილება ღია კონკურენტული მექანიზმით;
- სისტემური ინტეგრაცია საერთაშორისო კვლევით სივრცეში და ამ მიზნით ინფორმაციის გაცვლა სამეცნიერო წრეებს შორის;
- საქართველოს მეცნიერთა და სპეციალისტთა საერთაშორისო პროგრამებში, კონფერენციებსა და შეხვედრებში მონაწილეობის ხელშეწყობა და ა.შ.

ძალზე მნიშვნელოვანია, რომ ერთი მხრივ, საქართველოში წარმოებული ჯვლევეები, ეროვნულ ღირებულებებთან იყოს დაკავშირებული, მეორე მხრივ კი, მსოფლიო მეცნიერების კონტექსტში იყოს. ამიტომ ნიშანდობლივია, რომ რუსთაველის ფონდში ჯვლევითი წინადადებების შერჩევა ხდება როგორც ქართველი, - ასევე უცხოელი მკვლევრების მონაწილეობით, რათა ქართულმა მეცნიერებამ თავისი მაღალი პროფესიული დონით საქართველოს საერთაშორისო პრესტიჟის ამაღლებას შეუწყოს ხელი.

ფონდის მოღვაწეობა უნიკალური მაგალითია სახელმწიფოს მიზანმიმართული ძალისხმევითა და მისიასა და მიზანში ეროვნული ინტერესებიდან გამომდინარე, საერთო სტრატეგიული მიმართულებები ისახება: ერთი მხრივ, არსებული კულტურული და სულიერი მემკვიდრეობის ჯვლევის შენარჩუნება და თაობიდან თაობებში გადაცემა, და, მეორე მხრივ, პოლიტიკის, სახელმწიფო მართვის, ისტორიის, ეკონომიკისა და სხვა სოციალური დარგების განვითარება.

ამავე აზრს ეხმიანება საქართველოს მთავრობის დადგენილება „ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნების“ შესახებ, რომელშიც აღნიშნულია, რომ ყოველ ზრდასრულ პიროვნებას „გაცნობიერებული უნდა ჰქონდეს პირადი პასუხისმგებლობა ქვეყნის ინტერესების, ტრადიციების და ფასეულობების მიმართ“.

ჩემი ხედვით, რუსთაველის ფონდი უნდა წარმოადგენდეს არა მხოლოდ კონკურსების შედეგად გამარჯვებულ პროექტთა გამოსავლენ ინსტიტუციას, არამედ - სამეცნიერო ფორუმს, ერთგვარ დამაკავშირებელ რგოლს საზოგადოებასა და მეცნიერებას შორის, სადაც შესაძლებელი იქნება ინფორმაციის მოძიება საერთაშორისო სამეცნიერო ჯვლევეების შესახებ და მათში ქართველ მეცნიერთა ინტეგრირება.

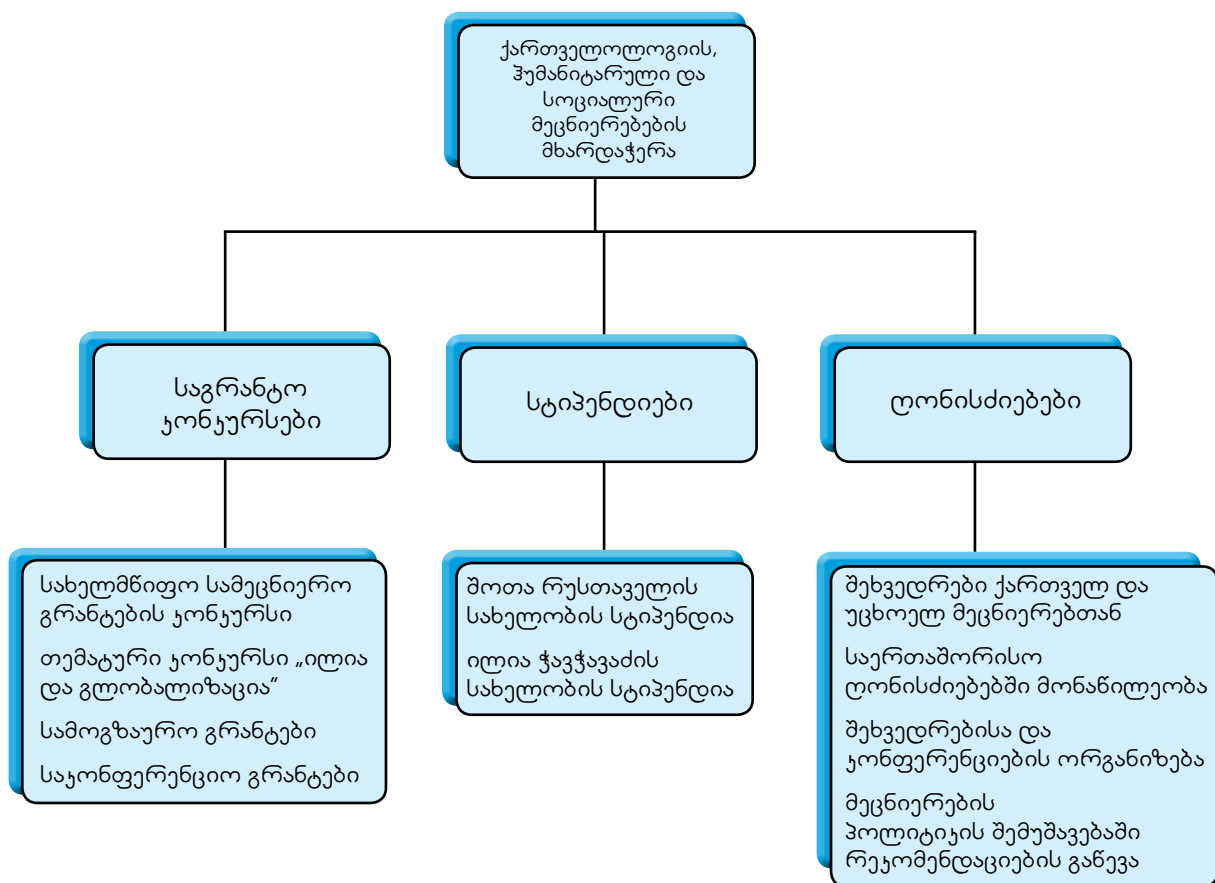
ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ქართველოლოგიის ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების ხელშეწყობისა და წინსვლის მიზნით, რუსთაველის ფონდის დაარსებას ჩვენი ქვეყნისათვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს. ჩვენი მიზანია, რომ საქართველოში მეცნიერებმა თავი იგრძნონ წარმატებულ, ქვეყნისათვის საჭირო და დაფასებულ ადამიანებად.

ჩვენი მისია

ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების ფონდი (რუსთაველის ფონდი) დაარსდა 2007 წლის მაისში, საქართველოს მთავრობის დადგენილების საფუძველზე. რუსთაველის ფონდი წარმოადგენს საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს.

ფონდის მიზანია, დაფინანსების გზით ხელი შეუწყოს საქართველოში ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების განვითარებას, საერთაშორისო უკუკავშირებით სივრცეში ქართული მეცნიერების სისტემურ ინტეგრაციას.

საქართველოში ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების განვითარების ხელშეწყობის მიზნით, ფონდი ატარებს სხვადასხვა სახის სამეცნიერო კონკურსებსა და ღონისძიებებს, სურათი 1 ასახავს რუსთაველის ფონდის მიერ ადმინისტრირებულ კონკურსებსა და საქმიანობას.

სურათი 1. რუსთაველის ფონდის მიერ განხორციელებული საქმიანობა

ეროვნული ინტერესებიდან გამომდინარე, ქართველოლოგია პრიორიტეტული დარგია, რომელიც განსაზღვრავს ფონდის საერთო სტრატეგიულ მიმართულებას. სწორედ ამ დარგის რაციონალურ განვითარებაზეა დამოკიდებული, ერთი მხრივ, ჩვენი კულტურული და სულიერი მემკვიდრეობის შენარჩუნება, მეორე მხრივ კი - ახალ მსოფლმხედველობრივ ორიენტირთა ჩამოყალიბება პოლიტიკის, სახელმწიფოს მართვის, ისტორიის და ეკონომიკის სფეროებში უკუკავშირების განვითარების გზით.

რუსთაველის ფონდი ხელმძღვანელობს თავისუფალი ჟონჟურენციის, გამჭვირვალობისა და ობიექტურობის პრინციპით. გამარჯვებულთა შერჩევა სახელმწიფო სამეცნიერო საგრანტო და თემატურ ჟონჟურსებზე ხდება მხოლოდ დამოუკიდებელ (ქართულ და უცხოელ) ექსპერტთა შეფასებების საფუძველზე. დანარჩენ საგრანტო ჟონჟურსებში გამარჯვებულებს გამოავლენენ სპეციალური ჟომისიები, რომლებიც, თითოეული ჟონჟურეტული ჟონჟურსისთვის, შესაბამისი სამეცნიერო მიმართულების ჟვალდიფიციური მეცნიერებისგან არის დაჟომპლექტებული. ექსპერტების და სპეციალური ჟომისიების მიერ შერჩეულ პროექტთა / გამარჯვებულთა ჟანდიდატურებს ამტაიცებს ფონდის სამეცნიერო საბჭო. ყველა საგრანტო ჟონჟურსის შესახებ ინფორმაცია განთავსებულია რუსთაველის ფონდის ვებგვერდზე. რუსთაველის ფონდის თანამშრომლები ყოველთვის მზად არიან, მეცნიერებსა და დაინტერესებულ პირთა ფართო წრეს დაწვრილებით გააცნონ სააპლიჟაციო პროცედურა და მიაწოდონ ყველა საჭირო ინფორმაცია მიმდინარე ჟონჟურსების შესახებ. ფონდი თავის საქმიანობას აჟადემიური და მორალური პრინციპების დაცვით ახორციელებს.

სურათი 2. ფონდის საქმიანობის პრინციპები

ფონდის მართვა

ფონდს ხელმძღვანელობს დირექტორი, ფონდის მართვის ორგანოა სამეცნიერო საბჭო, რომელიც ზედამხედველობას უწევს ფონდის საქმიანობას, ამტკიცებს ფონდის ბიუჯეტსა და მისი შესრულების ანგარიშს, საქართველოს მთავრობას წარუდგენს ფონდის მუშაობის ყოველწლიურ ანგარიშს.

„მისასალმებელია, რომ სახელმწიფომ საკუთარი სახსრები მოიძია იმისათვის, რომ წარმატებულ მეცნიერებს, მათ წარმატებულ კვლევით პროექტებს უშუალოდ ქართული ბიუჯეტიდან დაუჭიროს მხარი“.

დავით დარჩიაშვილი,
სამეცნიერო საბჭოს წევრი

ფონდის დირექტორი აცხადებს სახელმწიფო სამეცნიერო და სხვადასხვა სახის საგრანტო კონკურსებს. დირექტორი პასუხისმგებელია საგრანტო პროექტის შესრულებასა და მონიტორინგზე, ფონდის საქმიანობის განხორციელებაზე, ეფექტურობასა და მიზანშეწონილობაზე.

ფონდის დირექტორის კანდიდატურის შერჩევა ხორციელდება ღია კონკურსის საფუძველზე. კანდიდატურას არჩევს სამინისტროს მიერ შექმნილი საკონკურსო კომისია. დირექტორს 4 წლის ვადით თანამდებობაზე ნიშნავს, საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებით, საქართველოს პრემიერ-მინისტრი.

ფონდის მართვის ორგანოა 15-წევრიანი სამეცნიერო საბჭო. სამეცნიერო საბჭოს შემადგენლობის მინიმუმ 2/3

არიან მეცნიერები, სამეცნიერო საბჭოს შემადგენლობის 1/3 განისაზღვრება საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის, 1/3 - უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებების, ხოლო 1/3 - საქართველოს მთავრობის კვოტით, რომელსაც საქართველოს მთავრობას წარუდგენს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო.

სამეცნიერო საბჭოს წევრთა შესახებ დანწრილებითი ინფორმაცია იხილეთ პირველ დანართში.

ფონდის თანამშრომლები არიან სამეცნიერო ხარისხის მქონე მაღალკვალიფიციური პროფესიონალები, რომლებიც დაუტალავად იღვწიან ფონდის ეფექტური და შეუფერხებელი საქმიანობისთვის.

„უპირატესი ზრუნვა მეცნიერების მიმართულებაზე, რომელიც საკუთარი ხალხის ეროვნულ ფენომენს იკვლევს, ყველა ქვეყნის მოვალეობაა. ჩვენში ეს მისია რუსთაველის ფონდს დაეკისრა, რაც პატივთან ერთად დიდი პასუხისმგებლობაა“.

ელგუჯა ხინთიბიძე,
სამეცნიერო საბჭოს წევრი

საგარეო ურთიერთობები

სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტები

ურთიერთობის შესახებ

ეს იყო პირველი
სერიოზული გამარჯვება
ახალი ტიპის საგარეო
სისტემაში. სამეცნიერო
წრეებში ძველი
კლიშეებით მოაზროვნე
ადამიანებისთვის,
რომლებიც ეჭვის თვალით
უყურებდნენ ამ ნოვაციას, იგი
იქცა აღმოჩენად.

ელდარ ნადირაძე, სახელმწიფო
საგარეო პროექტის სამეცნიერო
ხელმძღვანელი

სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტების ურთიერთი წარ-
მოადგენს მეცნიერების რეფორმის განხორციელების
ერთ-ერთ ძირითად მექანიზმს. სახელმწიფო სამეცნიერო
გრანტების მიზანია, ღიად გამოცხადებული ურთიერ-
ისის გზით, დამოუკიდებელ (ადგილობრივ და საერთაშო-
რისო) ექსპერტთა შეფასების საფუძველზე, გამოავლინოს
და დააფინანსოს სამეცნიერო პროექტები. პროექტების
შეფასების პროცესის გამჭვირვალობასა და ობიექტურო-
ბას განაპირობებს და უზრუნველყოფს საერთაშო-
რისო და ადგილობრივ ექსპერტთა მაღალი სამეცნიერო
დონე, თითოეული ურთიერთობის სამეცნიერო სფეროსა
და მიმართულებისთვის.

საკონკურსოდ წარმოსადგენი პროექტების მინიმალუ-
რი ხანგრძლივობაა 6 თვე, ხოლო მაქსიმალური - 36
თვე. დასაფინანსებლად შერჩეულ საგარეო პროექტზე
გასაცემი გრანტის ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 3
წელიწადში 150 000 ლარს, ხოლო წელიწადში - 50 000
ლარს.

საპროექტო განაცხადების მიღებისა და შეფა-
სების პროცედურა მარტივი და გამჭვირვალეა -
სახელმწიფო სამეცნიერო საგარეო ურთიერთობის
ცხადდება წელიწადში ერთხელ. ფონდში შემო-
ტანილ საპროექტო განაცხადებს დამოუკიდებელი
ექსპერტები აფასებენ. პროექტის შეფასება ხორ-
ციელდება საქართველოს მთავრობის დადგენი-
ლებით დამტკიცებული კრიტერიუმებით. ეს კრიტე-
რიუმებია: კვლევის სიახლე, მიზანი და ამოცანები,
კვლევის მეთოდოლოგია და მოსალოდნელი შედეგები,
პროექტის შემსრულებელთა კომპეტენტურობა,
პროექტში დაგეგმილი ადამიანური, ფინანსური და
ტექნიკური რესურსების შესაბამისობა პროექტის
განხორციელების პერიოდთან, მიზანსა და ამოცა-
ნებთან. საკონკურსო პროექტების რაწირება ხდე-
ბა მიღებული საკონკურსო ქულების საფუძველზე.

პროექტის დამუშავებამ
სტიმული მოგვცა, შემდგომ
სამეცნიერო კვლევებში
განსაკუთრებული ყურადღება
დაგვეთმო საქართველოს
ეკონომიკის როლისა და
ურთიერთობების განვითარების
პრობლემებისათვის ჯავახიშვილის
რეგიონსა და შავი ზღვის აუზის
ქვეყნების (ბისეკი) გაერთიანებაში.

ევგენი ბარათაშვილი,
სახელმწიფო საგარეო
პროექტის სამეცნიერო
ხელმძღვანელი

რუსთაველის ფონდი ურთიერთობის შედეგებს - რაწირულ სიას - წარუდგენს სამეცნიერო სა-
ბჭოს. სამეცნიერო საბჭო ამტკიცებს ურთიერთობის შედეგებს და გამოავლინებს გამარჯვებულ პრო-
ექტებს სახელმწიფო სამეცნიერო საგარეო ურთიერთობისთვის გამოყოფილი ბიუჯეტის საფუძ-
ველზე.

შემოქმედებითი თვალსაზრისით, უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა საგრანტო პროექტში ისტორიკოსთა სამივე თაობის (უფროსი, საშუალო და ახალგაზრდა) მონაწილეობას, რამაც უზრუნველყო საინტერესო სამეცნიერო პროექტში ახალგაზრდა ისტორიკოსების ენერგიული ჩაბმა.

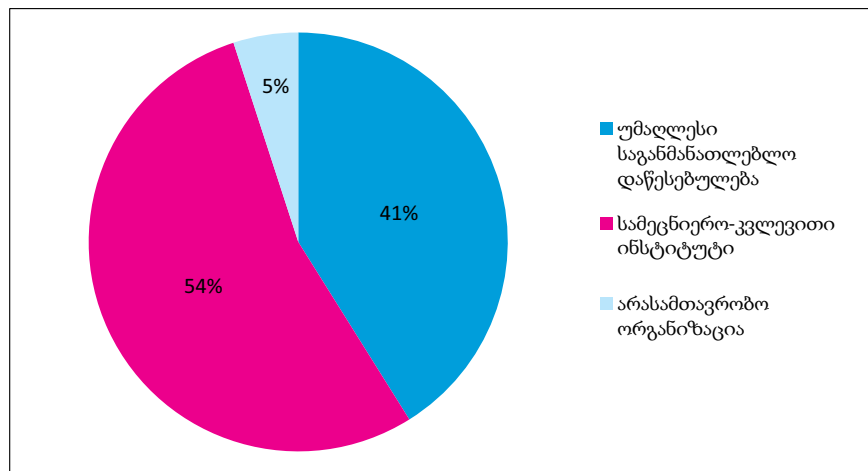
ალექსანდრე დაუშვილი,
სახელმწიფო საგრანტო პროექტის
სამეცნიერო ხელმძღვანელი

რუსთაველის ფონდი ატარებს გამარჯვებული სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტების ყოველ-
კვარტალურ პროგრამულ და ფინანსურ მონი-
ტორინგს. ფონდის მონიტორინგის სამსახურის
მიერ შესასრულებელი სამუშაოს დადებითი
შეფასების შემთხვევაში ხორციელდება საგრან-
ტო პროექტით გათვალისწინებული თანხების
ყოველკვარტალური ტრანშის გადარიცხვა. პრო-
ექტის დასრულების შემდეგ, გრანტის მიმღები
ვალდებულია, ფონდს წარუდგინოს საბოლოო
ანგარიში.

დასრულებული და მიმდინარე სახელმწიფო სამეცნიერო საგრანტო პროექტები

სახელმწიფო სამეცნიერო საგრანტო ჯონჯურსი არც ისე დიდი ხანია, ტარდება, მაგრამ, მიუ-
ხედავად ამისა, ამ ჯონჯურსში მონაწილე მეცნიერთა რიცხვი საკმაოდ დიდია. მრავალრიც-
ხოვანია წარმოდგენილი პროექტებიც. 2008 წლის განმავლობაში მიმდინარეობდა 2006 - 2008
წლებში დაწყებული 58 პროექტის დაფინანსება. სახელმწიფო გრანტები სამეცნიერო პროექტ-
ებისთვის მიიღეს უმაღლესმა სასწავლო დაწესებულებებმა, სამეცნიერო-კვლევითმა დაწესებუ-
ლებებმა და არასამთავრობო ორგანიზაციებმა.

მე-3 სურათი ასახავს რუსთაველის ფონდის მიერ დაფინანსებული ორგანიზაციების ტიპებს,
მეორე დანართში კი შეგიძლიათ იხილოთ დეტალური ინფორმაცია დაფინანსებულ ორგანი-
ზაციათა შესახებ.

სურათი 3. დაფინანსებული ორგანიზაციის ტიპი

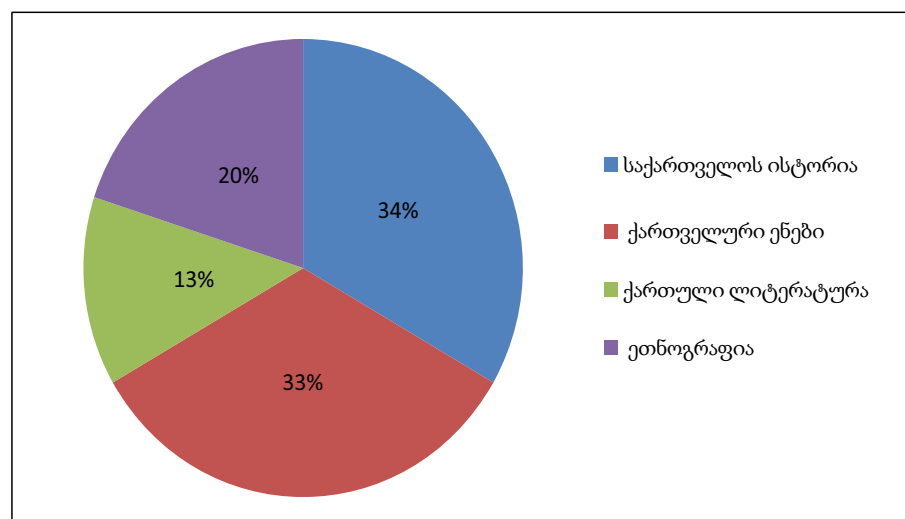
ზაციათა შესახებ.

როგორც მე-3 სურათიდან ჩანს, დაფინანსებულ პროექტ-
თა ყველაზე დიდი პროცენტუ-
ლი მაჩვენებელი სამეცნიერო-
კვლევით დაწესებულებებზე
მოდის, ამას მოჰყვება უმაღლე-
სი სასწავლო

დაწესებულებები. არასამთავ-
რობო ორგანიზაციების მიერ
შემოტანილი პროექტების პრო-
ცენტული მაჩვენებელი ყველაზე
მცირეა.

დაფინანსებული სახელმწი-

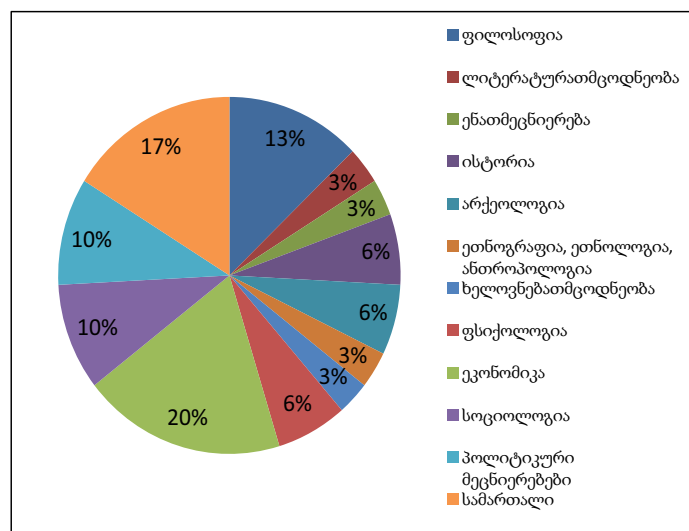
ფო საგრანტო პროექტები სხვადასხვა სამეცნიერო მიმართულებას მიეკუთვნება¹. მე-4 და მე-5 სურათი ასახავს დაფინანსებულ პროექტთა განაწილებას ყველვის სამეცნიერო სფეროს/მიმართულების მიხედვით. ქართველოლოგიაში დაფინანსების ყველაზე დიდი წილი ისტორიაზე

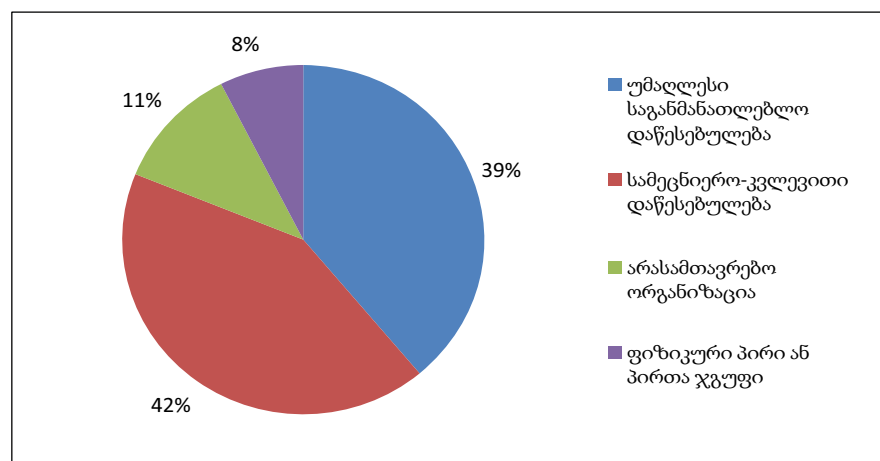
მოდის, რასაც ქართველური ენები და ეთნოგრაფია მოჰყვება (იხ. სურათი 4). ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებებიდან იურისპრუდენციისა და ეკონომიკის მიმართულებების პროექტების დაფინანსების წილი ყველაზე მაღალია (იხ. სურათი 5).

სურათი 4. დაფინანსებულ პროექტთა განაწილება სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით. ქართველოლოგია.

17 პროექტი უკვე დასრულებულია. დანარჩენი პროექტები შესრულების სხვადასხვა ეტაპზეა. ზოგიერთ მათგანს უკვე მნიშვნელოვანი შედეგებიც აქვს მიღებული და საკუთარი დარგის განვითარებაში მათი წვლილი უკვე ნიშანდობლივია. მიმდინარე და დასრულებული პროექტების ზოგადი მიმოხილვა მოცემულია შემდეგ ქვეთავში, მესამე დანართში კი შეგიძლიათ იხილოთ დეტალური ინფორმაცია 2008 წლის განმავლობაში დაფინანსებული 58 პროექტის შესახებ.

სურათი 5. დაფინანსებულ პროექტთა განაწილება სამეცნიერო მიმართულების მიხედვით. ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებები.

სურათი 6. განაცხადთა განაწილება პროექტის შემომგანთა მიხედვით

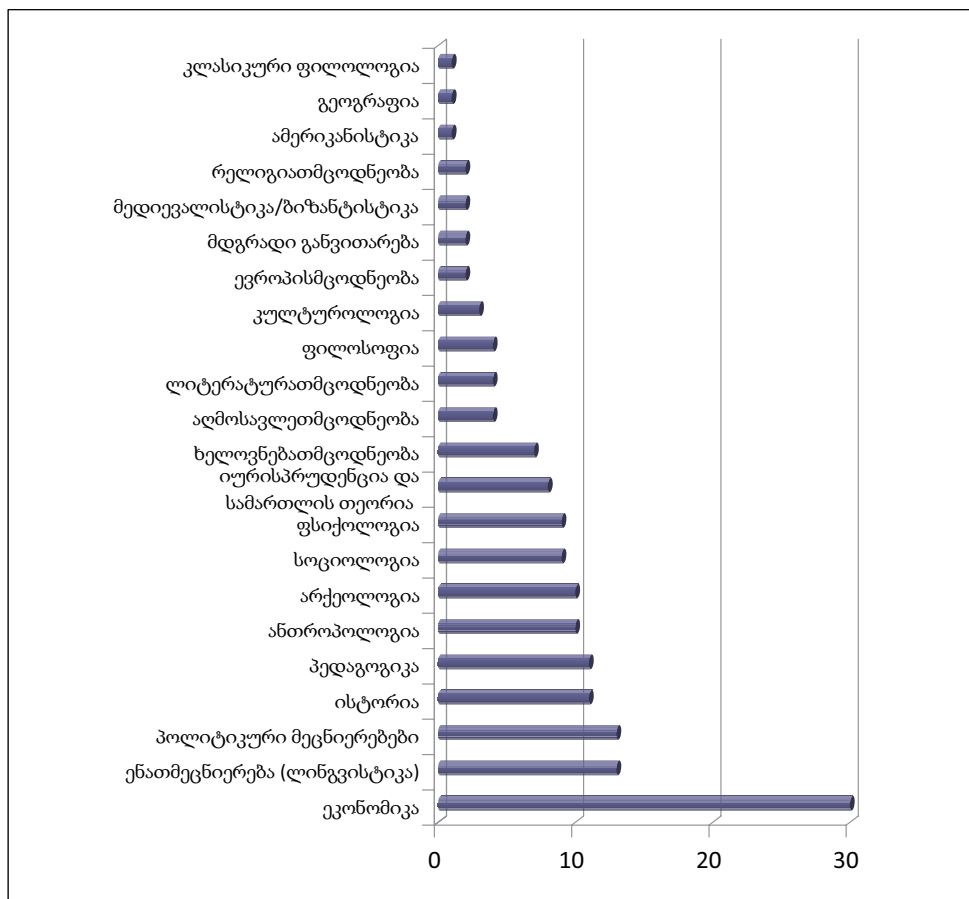
2008 წელს რუსთაველის ფონდმა გამოაცხადა სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტების კონკურსი 2009 წლისთვის. ფონდში 265 საპროექტო განაცხადი შემოვიდა.

2008 წელს საგრანტო პროექტები შემოიტანეს როგორც ორგანიზაციებმა, ასევე - ფიზიკურმა პირებმა. მე-6 სურათი ასახავს განაცხადთა განაწილებას საგრანტო პროექტის შემომგანთა მიხედვით.

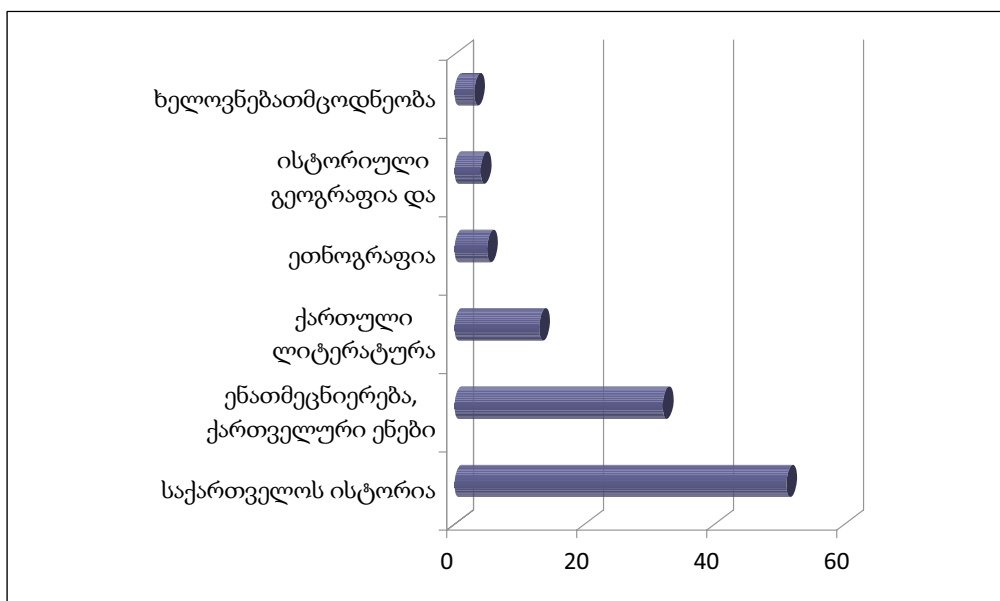
¹ ზოგიერთ შემთხვევაში ხდება სამეცნიერო მიმართულებათა მიერ ერთმანეთის გადაფარვა. ამიტომ, ამა თუ იმ პროექტის ქართველოლოგიის ან ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებებისთვის მიეკუთვნება ავტორთა მიერ მითითებული მიმართულების შესაბამისად ხორციელდება.

2008 წლის მაისიდან დეკემბრის ჩათვლით მიღებულ საპროექტო განაცხადებს „ონ-ლაინ“ რეჟიმში აფასებდნენ დამოუკიდებელი ექსპერტები. გამარჯვებული პროექტები დაფინანსებას 2009 წლის იანვრიდან მიიღებენ.

2008 წელს ფონდში შემოსული 265 განაცხადიდან 115 მიეკუთვნება ქართველოლოგიას, 150 კი - ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებებს. მე-7 და მე-8 სურათი ასახავს საგრანტო განაცხადთა განაწილებას სამეცნიერო მიმართულებების მიხედვით.

სურათი 7. საგრანტო განაცხადთა განაწილება მიმართულებების მიხედვით ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებებში

სურათი 8. საგრანტო განაცხადთა განაწილება მიმართულებების მიხედვით ქართველოლოგიურ მეცნიერებებში

1. დასრულებული სამეცნიერო პროექტები

მიმოხილვა

პროექტის სათაური: ქართული მატერიალური კულტურის ეთნოგრაფიული ტექსიკონი
ორგანიზაცია: ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ელდარ ნადირაძე
სამეცნიერო მიმართულება: ეთნოგრაფია, ეთნოლოგია

კუდა (ღვინის სასმისი)

115 ნახატი, ამავე დროს, გამოიყენეს ეროვნულ მუზეუმში დაცული უნიკალური მხატვრული მასალა, რომლის დიდი ნაწილი პირველად ქვეყნდება.

ტექსიკონში შევიდა ქართული მატერიალური კულტურის სფეროში არსებული ყველა უმთავრესი ნივთი. თითოეული ტექსტი ამომწურავ პასუხს იძლევა მასალის რაობის, დანიშნულების, სოციალ-უტილ-ტარული დონისა და რეგიონული გავრცელების შესახებ. სულ მომზადებულია 2000 ტერმინი, ნაშრომისთვის გადაღებულ იქნა 2500-ზე მეტი ფოტოსურათი და შესრულდა

ოქრომჭედლობის ნიმუში

პროექტის სათაური: რუსული კოლონიალიზმი საქართველოში
ორგანიზაცია: ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ალექსანდრე დაუშვილი
სამეცნიერო მიმართულება: ისტორია

საგრანტო პროექტის ავტორებმა შექმნეს ორიგინალური, განმაზოგადებელი ნაშრომი, რომელშიც ასახულია და კრიტიკულ-ობიექტურად არის შეფასებული რუსული კოლონიალიზმის ორსაუკუნოვანი ისტორია. დასაბუთებულია, რომ მონარქიული და საბჭოურ-კომუნისტური იმპერიალიზმი ერთმანეთისგან მხოლოდ გარეგნულად, იდეურ-პოლიტიკური მეთოდებით განსხვავდებოდა; ორივე იმპერიას ერთი ძირითადი მიზანი ჰქონდა - საქართველოს გადაქცევა რუსეთის ეკონომიკის დანამატად და ქვეყნის მოსახლეობის რუსიფიკაცია. თემაზე მუშაობისას ჯგუფი იყენებდა მუშაობის კომპლექსურ ფორმებსა და მეთოდებს. პრობლემა დამუშავდა პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური, კულტურული მახასიათებლების შესწავლისა და კრიტიკული გაზრების საფუძველზე. პროექტის ავტორთა ორი წლის მუშაობის შედეგია მონოგრაფია, ორი კრებული და რამდენიმე სამეცნიერო სტატია.

პროექტის სათაური: საქართველოს რეგიონების კონკურენტუნარიანობის შეფასება
ორგანიზაცია: ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ევგენი ბარათაშვილი
სამეცნიერო მიმართულება: ეკონომიკა

კვლევის შედეგად მიღებული ინდექსები, რეგიონების მიხედვით მაჩვენებელთა ასახვის გარდა, რეგიონების კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისთვის არსებულ მნიშვნელოვან რეზერვებზე მიუთითებს და გვიჩვენებს ეროვნულ ეკონომიკაში არსებულ მაღალ პოტენციალსა და

ინსტიტუციური ცვლილებების აუცილებლობას მცირე ბიზნესის განვითარების, საშუალო ფენის ფორმირებისა და ბიუჯეტის შემოსავლებისა და ხარჯვითი ნაწილის ოპტიმიზაციის მიმართულებით.

აღნიშნული პროექტის დამუშავებამ სტიმული მისცა მკვლევრებს შემდგომი სამეცნიერო კვლევებისთვის, საქართველოს ეკონომიკის როლისა და კონკურენტუნარიანობის შესასწავლად ყავასიის რეგიონსა და შავი ზღვის აუზის ქვეყნებში.

პროექტის სათაური: კოლექტიური კულტურული იდენტობა რელიგიური მოქცევის კონტექსტში: ქართული მაგალითის კვლევა და განზოგადება
ორგანიზაცია: ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ლელა ჰატარაძე
სამეცნიერო მიმართულება: ქართველოლოგია

პროექტი მიზნად ისახავს კოლექტიური კულტურული იდენტობის (კულტურულ-ისტორიული ერთობის თვითცნობიერების) მრავალგანზომილებიანი კონცეპტის კვლევას კონკრეტულ ისტორიულ გარემოში - გაქრისტიანების პერიოდის ქართლის სამეფოში.

ნაშრომში პირველად ყურადღება გამახვილებულია იმ სოციალურ და ეთნო-კულტურულ გარემოზე, რომელიც ქართლის განმანათლებელს - წმინდა ნინოს დახვდა მცხეთაში, სადაც იყვნენ ადგილობრივი წარმართნი (მეფე და „ყოველი ერი“) და ებრაული დიასპორა. სწორედ ამ ორმა კულტურულმა ერთობამ ქრისტიანიზაციის პროცესში ორი სხვადასხვა მრევლი შეადგინა, რომელიც მოგვიანებით ერთ ქრისტიანულ ქართულ კულტურულ ერთობაში გამოთლიანდა.

პროექტის სათაური: საერთაშორისო ურთიერთობანი ახლო აღმოსავლეთში ოსმალეთ-ირანის ომების დროს და საქართველო (XVI საუკუნე)
ორგანიზაცია: გიორგი წერეთლის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: მიხეილ სვანიძე
სამეცნიერო მიმართულება: ისტორია

მონოგრაფიაში შესწავლილია ოსმალეთისა და ირანის ურთიერთობა საქართველოს სამეფო-სამთავროებთან და მათთან დამყარებული ურთიერთობის პოლიტიკური ფორმა.

მონოგრაფია განკუთვნილია საქართველოს ისტორიის სპეციალისტებისთვის, თურქოლოგებისა და ირანისტებისთვის, სტუდენტებისა და მაგისტრანტებისთვის, რომლებიც სწავლობენ საერთაშორისო ურთიერთობის (დიპლომატიის) ფაკულტეტზე. აგრეთვე, ფართო საზოგადოებისთვის. ნაშრომის მოცულობაა 372 გვერდი. პროექტის მონაწილენი გეგმავენ განაგრძონ კვლევა მომდევნო პერიოდის შესასწავლად.

პროექტის სათაური: საქართველოში გოტალიტარული რეჟიმის დამკვიდრებისა და განმტკიცების თავისებურებანი XX საუკუნის 20-იან წლებში
ორგანიზაცია: ივანე ჯავახიშვილის საქართველოს ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: მაყვალა ნათმელაძე
სამეცნიერო მიმართულება: ისტორია

მკვლევართა ჯგუფმა მიზნად დაისახა საქართველოში გოტალიტარული რეჟიმის დამკვიდრებისა და განმტკიცების თავისებურებების შესწავლა - კვლევის კომპლექსური მეთოდების გამოყენებით, ეკონომიკური, სოციალურ-პოლიტიკური და ფსიქო-სოციალური და კულტუროლოგიური საკითხების წარმოჩენა და კრიტიკული გააზრება. საქართველოს არქივსაცავებსა და ბიბლიოთეკებში ჯგუფმა გამოავლინა უამრავი ახალი ფაქტოლოგიური მასალა, რომელიც, ხშირ შემთხვევაში,

ახალი ან უფრო დაზუსტებული დასკვნების გაკეთების შესაძლებლობას იძლევა. მოპოვებული მასალის საფუძველზე, ჯგუფმა გააკეთა „მონაცემთა კომპიუტერული ბანკი“, რომელიც ყველა მსურველს დაეხმარება, უფრო ახლოს გაეცნოს მოპოვებულ წყაროთმცოდნეობით მასალას.

პროექტის სათაური: ადგილობრივი თვითმმართველობის
სუბიექტების განვითარების ეკონომიკური სტრატეგია
ორგანიზაცია: თბილისის ეკონომიკურ ურთიერთობათა
სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნოდარ ცანავა
სამეცნიერო მიმართულება: ეკონომიკა

პროექტის სიახლე და უნიკალურობა გამოიხატება იმაში, რომ საქართველოში პირველად იქნა კომპლექსურად გამოკვლეული ადგილობრივი თვითმმართველობის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პერსპექტივები და შემუშავდა მათი კომპლექსური საზოგადოებრივი მომსახურების მეთოდოლოგია. რეგიონების სახელმწიფო მართვის მეთოდების საკითხების გარშემო მომზადდა სასწავლო-მეთოდოლოგიური მასალა.

პროექტის შედეგების პოტენციურ მომხმარებლებს წარმოადგენენ საქართველოს ხელისუფლების ორგანოები, ეკონომიკური განვითარების, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროები, ადგილობრივი მმართველობისა და თვითმმართველობის სტრუქტურები, აგრეთვე, სასწავლო დაწესებულებები, საჯონსულტაციო და ტრენინგ-ცენტრები, სხვა დაწესებულებები.

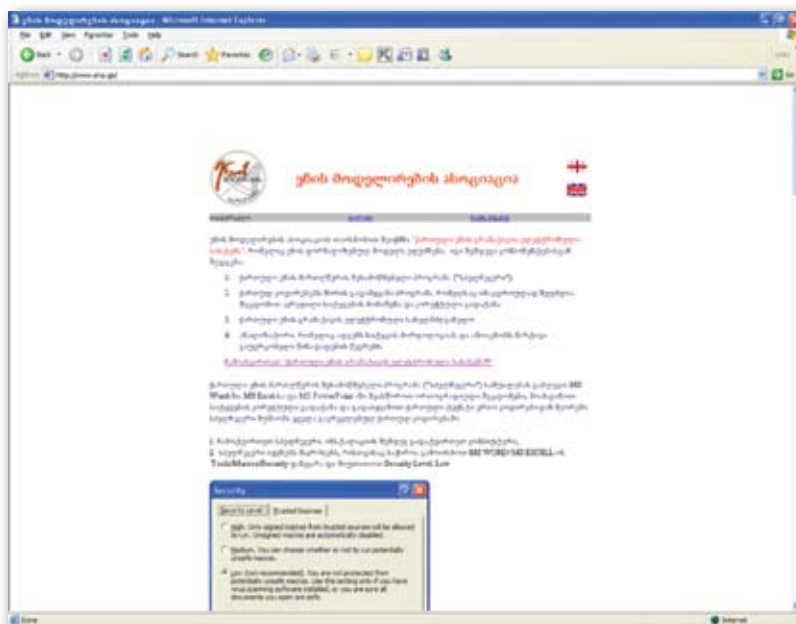
პროექტის სათაური: ქართული ენის გრამატიკის ელექტრონული სისტემა
 ორგანიზაცია: ენის მოდულირების ასოციაცია
 სამეცნიერო ხელმძღვანელი: რატი სხირატაძე
 სამეცნიერო მიმართულება: ენათმეცნიერება

პროექტის მიზანი იყო ისეთი პროგრამული პროდუქტის შექმნა, რომლის საშუალებითაც ქართული ენის საკითხებით დაინტერესებული ნებისმიერი პირი მიიღებდა ინფორმაციას სიტყვის გრამატიკულ მახასიათებლებსა და მარტივი წინადადების სტრუქტურაზე.

ენის ფორმალიზაციის პირველ ეტაპზე მკვლევრებმა ააგეს 490 ზმნური და 72 სახელური მოდელი, რომელიც, შესაბამისად, 28982157 და 108761163, სულ 137743320 განსხვავებულ სიტყვათორმას აწარმოებს.

ენის ფორმალიზებულ მოდელზე დაყრდნობით პროექტის ავტორებმა შექმნეს პროგრამული პაკეტი, რომელიც მოიცავს ქართული ენის ორთოგრაფიულ სპელჩეკერსა და ე.წ. ანალიზატორს. ანალიზატორის საშუალებით მომხმარებელს შეუძლია დაამორფემოს სიტყვაფორმა, დაადგინოს სიტყვის გრამატიკული კატეგორია, ასევე ამოიცნოს მარტივი გაუვრცობელი წინადადების წევრები.

პროგრამული პაქეტის ჩამოტვირთვა ხდება ვებგვერდიდან www.ena.ge რომელზეც განთავსებულია ფორუმი და მომხმარებელს საშუალებას აძლევს, გამოთქვას საქმიანი შენიშვნები თუ სურვილები. შეძლებისდაგვარად, მათი გათვალისწინება მოხდება პროგრამის მომდევნო ვერსიებში.

ბ. მიმდინარე პროექტები

პროექტის სათაური: ქართული ხელნაწერი წიგნი (ვებგვერდის შექმნა)
ორგანიზაცია: ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ნესტან ჩხიკვაძე
სამეცნიერო მიმართულება: ქართული ლიტერატურა

იოანე ოქროპირი, ბასილი დიდი, გრიგოლ დიოლოგოსი, საღმრთო ჭამისწირვა

იოანე ოქროპირი, ბასილი დიდი, გრიგოლ დიოლოგოსი, საღმრთო ჭამისწირვა

ქართული ხელნაწერი წიგნის ვებგვერდის შექმნა ითვალისწინებს ხელნაწერი წიგნის, როგორც ერთიანი კულტურული ფენომენის შესახებ, საკვანძო საკითხების თავმოყრას, მათ სისტემატიზაციასა და ქართული წერილობითი კულტურის შესახებ შემკრებლობითი ნაშრომის ელექტრონული ვერსიის ჩამოყალიბებას, რომელიც დაამყარდეს არა მხოლოდ სპეციალისტთა ვიწრო წრის, არამედ ფართო საზოგადოების ინტერესებსაც. ვებგვერდზე განთავსებული ინფორმაცია დაეყრდნობა ჩვენი მნიშვნელოვანი ტრადიციის ფუნდამენტური კვლევის შედეგებს. მასალა განთავსდება ვებგვერდზე ხელნაწერი წიგნის მინიატურული მხატვრობისა და ენობრივ-კალიგრაფიული თავისებურებების გამოსავლენად. პროექტის დასრულებისთვის ჯგუფს გამიზნული აქვს ვებგვერდზე განთავსოს ქართული ხელნაწერი წიგნის შექმნისა და გავრცელების რუკა.

სვანური მრავალთავი

პროექტის სათაური: მონადირე-შემგროვებლობიდან მწარმოებლურ მეურნეობაზე გადასვლა დასავლეთ საქართველოში
ორგანიზაცია: საქართველოს ეროვნული მუზეუმი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თენგიზ მეშველიანი
სამეცნიერო მიმართულება: არქეოლოგია

მეცვლევართა აზრით, დასავლეთ საქართველოში მეხოლითურია ყველა ის ნეოლითურად დათარიღებული ძეგლი, სადაც არ არის გახეხილ-გაპირიალბებული იარაღები.

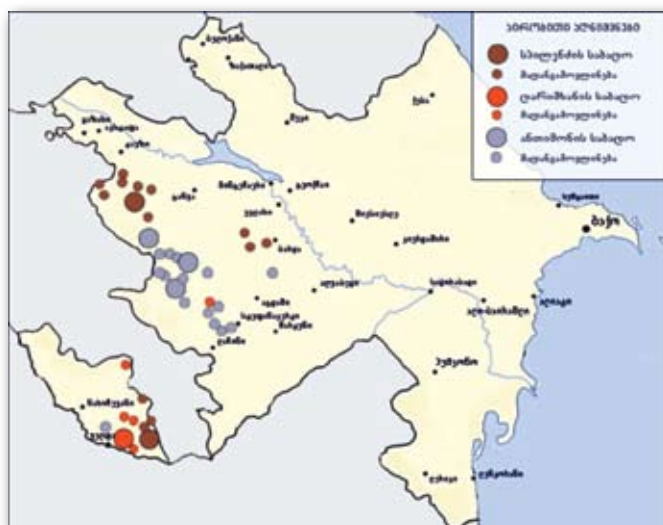
საწერბლიას „ეხი“, მრავალფენიანი ძეგლი, რომელიც ნაწილობრივად არის შესწავლილი, მეცვლევართა მოსაზრებით შეიცავს ყველა იმ მონაცემს, რომელიც საჭიროა ამ ჰიპოთეზის დასამტკიცებლად. იგი ქარგად სტრატეფიციური ძეგლია, ხელუხლებელია ფენების უდიდესი ნაწილი, ძეგლი გაითხრება თანამედროვე მეთოდების გამოყენებით, გაკეთდება აბსოლუტური თარიღები, ჩატარდება პალინოლოგიური, გეომორფოლოგიური ანალიზები. ფაუნისტური მასალა შეისწავ-

ლებს არქეოზოოლოგიის კუთხით, მოხდება არქეოლოგიური და პალეოანთროპოლოგიური მასალის ზუსტი ფიქსაცია.

პროექტის სათაური: უძველესი მეტალურგია და სოციალური პროცესები ძვ.წ. IV-III ათასწ. სამხრეთ კავკასიაში
ორგანიზაცია: საქართველოს ეროვნული მუზეუმი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ირინე ღამბაშიძე
სამეცნიერო მიმართულება: არქეოლოგია

პროექტით დაგეგმილი სამუშაოები გულისხმობს ლითონის არტეფაქტების იდენტიფიცირებას სამთამადრო ჟერებთან და ამ ჯავშირების კარტოგრაფირებას, რაც უაღრესად მნიშვნელოვანი იქნება იმ უძველეს დროში არსებული კულტურული და სავაჭრო კონტაქტების შესწავლის თვალსაზრისით. ამასთან, გამაღწევისა და სამთამადრო გამონამუშევრების რუკაზე დატანა საშუალებას მოგვცემს, დაიგეგმოს კონკრეტულად მიზანდასახული არქეოლოგიური დაზვერვები მეტალურგიული ახალი ჟერების გამოსავლენად.

აზერბაიჯანის სპილენძის, დარიშხანის და ანთიმონის საბადოები და მადანგამოვლინებები

პროექტის სათაური: ციხეგორს გაღობს ბუღბუღი
ორგანიზაცია: ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: პაატა ბუხრაშვილი
სამეცნიერო მიმართულება: ეთნოგრაფია, ეთნოლოგია

გახდება ამ მხარის სულიერი და ყოფითი მხარეები. სამეურნეო-ყოფითი ელემენტების შესწავლის ნიადაგზე თვალნათლივ ნაჩვენები იქნება ის, თუ რამდენადაა გამოუყენებელი ამ რეგიონის ეკონომიკური პოტენციალი.

კვლევის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი პრობლემა იქნება მაქსიმალურად უცდომელი საზოგადოებრივ - თემობრივი რუკის მომზადება. კვლევითი ჯგუფი ეცდება თითოეული თემის და მასში შემავალი არეალის საზღვრების, დასახლებების, წმინდა ნაგებობების, კვრივების, ხატის მიწების აღწერის საფუძველზე მაქსიმალური სიზუსტით აღადგინოს იქაური ტრადიციული იერ-სახე.

პროექტის მიზანია სათემო ინსტიტუტების - სათემო სალოცავების, თეოკრატიული და სამართლებრივი სტრუქტურის თავისებურებების წარმოჩენა სახელმწიფო, ადმინისტრაციული, სამოქალაქო და კულტურის საკითხების გადანყვეტაში სახელმძღვანელოდ.

პროექტის ერთ-ერთი პროდუქტი იქნება მოძრავი სასწავლო მულტიმედია გამოფენა-სემინარი (სამეცნიერო-სასწავლო მულტიმედია კომპაქტ-დისკი), რომლის საშუალებითაც არა მარტო ადგილობრივი მოსახლეობისთვის, არამედ ყველა დაინტერესებული პირისთვის ხელმისაწვდომი

თამაზური ჯონაურსი „ილია და გლობალიზაცია“

ილია ჭავჭავაძის 170 წლის იუბილესთან დაკავშირებით რუსთაველის ფონდმა გამოაცხადა თემატური ჯონაურსი „ილია და გლობალიზაცია“, რომლის მიზანია ილია ჭავჭავაძის ნაშრომთა პოპულარიზაცია, თანამედროვე გლობალურ ეპოქაში მისი ცხოვრებისა და შემოქმედების ახლებურად გააზრება, ქართული კულტურული მემკვიდრეობის მეცნიერული კვლევის ხელშეწყობა, ინტერდისციპლინარული კვლევის განვითარება.

ჯონაურსში „ილია და გლობალიზაცია“ მონაწილეობდა 21 პროექტი. დაფინანსება უმაღლესი შეფასების მქონე სამმა პროექტმა მიიღო. გამარჯვებული პროექტების დაფინანსება 2008 წლის ოქტომბრიდან დაიწყო.

მიმდინარე პროექტები:

პროექტის სათაური: ბეჭდური მედია და ქართული ნაციონალური იდენტობის წრთობის პროცესი: ილიას „ივერია“
ორგანიზაცია: ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თინათინ ბოლქვაძე

ნაციონალური იდენტობის დადგენის მრავალი ინდიკატორი არსებობს, მათ შორის, უმთავრესია ისტორიული წარსულის, ტერიტორიულობის, რელიგიური და ენობრივი მარკერების და ა.შ. პერცეპცია ანუ კულტურა მთლიანობაში. გამოკვეთილი ინდიკატორების მიხედვით, პროექტის ფარგლებში, ჯერ ქრონოლოგიური თანმიმდევრობით იქნება შესწავლილი „ივერიის“ ფურცლებზე წარმოდგენილი მასალა. შეჯამებისას კი ეს მასალა გაანალიზდება თემატური პრინციპით და ამის შედეგად აღდგება, ერთი მხრივ, „ივერიის“ მკითხველი ქართული საზოგადოების სახე, ხოლო მეორე მხრივ, განისაზღვრება ზოგიერთი ის პრობლემა, რომელიც უკავშირდება ნაციონალ და სახელმწიფოთა ფორმირებას ბეჭდური კაპიტალიზმის მეშვეობით გლობალიზებულ სამყაროში.

პროექტის სათაური: ილია ჭავჭავაძის როლი ქართველი ერის გადარჩენაში
ორგანიზაცია: ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ვახტანგ გურული

პროექტის ამოცანაა ილია ჭავჭავაძის პუბლიცისტურ, პროზაულ და პოეზიურ წყაროებსა და ისტორიოგრაფიაში არსებული მონაცემების მოგროვება და თანამედროვე გლობალურ ეპოქაში, დანერგილი კვლევის მეთოდების საფუძველზე, გამოკვლევების ჩატარება. კვლევა, ძირითადად, მიმართული იქნება ქართველი ერის კულტურულ-ისტორიული სინამდვილის რაობის, გენეზისის, ტრანსფორმაციის საკითხების საილუსტრაციოდ. ხაზგასმული იქნება, ერთი მხრივ, მისი უნიკალურობა, მეორე მხრივ კი „ევროპულ ცივილიზაციაში მისი ინტეგრაციის თავისებურებები“.

პროექტის სათაური: ილია ჭავჭავაძე გლობალიზაციის სათავეებთან
პროექტის წარმომდგენი: დამოუკიდებელ მკვლევართა ჯგუფი
სამეცნიერო ხელმძღვანელი: გიორგი გაჩეჩილაძე

პროექტის მიზანია, უახლესი რეალობის გათვალისწინებით, შექმნას მონოგრაფია ქართული პოლიტიკური და კულტუროლოგიური განვითარების შესახებ; აჩვენოს გლობალური პროცესების დინამიკაში ქართული აზროვნების ჩართულობის როლი, ხარისხი და მნიშვნელობა; წარმოაჩინოს ისტორიის „ცნობიერი აქტიორის“ როლში ქართველი ხალხის ქართველ ერად გარდაქმნის პროცესი და მასთან დაკავშირებული პერიპეტეიები.

საგრანტო პროგრამები

მოქალაქიანი ინდივიდუალური სამოგზაურო სახელმწიფო გრანტები

მოქალაქიანი ინდივიდუალური სამოგზაურო სახელმწიფო გრანტების მიზანია, ხელი შეუწყოს საქართველოს მეცნიერების მონაწილეობას საერთაშორისო სამეცნიერო ღონისძიებებში, რათა ინფორმაციის გაცვლისა და გამოცდილების გაზიარების შედეგად გააძლიეროს ადგილობრივი სამეცნიერო პოტენციალი. სამოგზაურო გრანტები გაიცემა საერთაშორისო სამეცნიერო ღონისძიებებში - კონფერენციებში, კონგრესებში, ფორუმებში, სიმპოზიუმებში, სემინარებსა და სამუშაო შეხვედრებში მონაწილეობის მისაღებად. კონკურსში მონაწილეობისათვის აუცილებელი პირობაა განმცხადებლის უშუალო მონაწილეობა საერთაშორისო სამეცნიერო ღონისძიებაში.

კონკურსანტთა დოკუმენტაციას განიხილავს სპეციალური კომისია, გამარჯვებულების შერჩევა ხდება წარსადგენი მოხსენებისა და კონფერენციის აქტუალობისა და სამეცნიერო ღონის გათვალისწინებით. გრანტის მიმღები კონფერენციიდან დაბრუნების შემდეგ ვალდებულია ფონდში წარადგინოს პროგრამული ანგარიში და ჩატარებული კონფერენციის ამსახველი ბეჭდვითი (პროგრამა) ან/ და ვიზუალური მასალა (ფოტო, ვიდეო, DVD).

2008 წლის განმავლობაში მოქალაქიანი ინდივიდუალური სამოგზაურო გრანტების კონკურსში მონაწილეობა სულ 37-მა მეცნიერმა მიიღო. 25 გამარჯვებული მეცნიერი ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა სხვადასხვა სფეროში მოღვაწეობს. ეს სფეროებია: არქეოლოგია, აღმოსავლეთმცოდნეობა, განათლების მეცნიერებები, დემოგრაფია, ეთნოლოგია, ეკონომიკა, ენათმეცნიერება, თეოლოგია, ისტორია, იურისპრუდენცია, კულტუროლოგია, ლიტერატურათმცოდნეობა, სოციოლინგვისტიკა, ფილოსოფია, ფსიქოლოგია და ხელოვნებათმცოდნეობა. გამარჯვებულმა მეცნიერებმა მონაწილეობა მიიღეს საერთაშორისო კონფერენციებსა და სიმპოზიუმებში აშშ-ში, გერმანიაში, დიდ ბრიტანეთში, ესპანეთში, იაპონიაში, იტალიაში, ირანში, პორტუგალიაში, რუმინეთში, სამხრეთ კორეაში, საფრანგეთში, უნგრეთში, შვედეთში. დეტალური ინფორმაცია სამოგზაურო გრანტების კონკურსში გამარჯვებულთა შესახებ იხილეთ დანართი 4-ში.

ირინა ბაღრაშვილი ბარსელონაში

მამუკა დოლიძე, ფილოსოფოსთა მსოფლიო კონგრესი

სოციოლოგიის საერთაშორისო ინსტიტუტის 38-ე მსოფლიო კონგრესი ბუდაპეშტში (ნინო ღარასელია, იზაბელა პეტრიაშვილი)

საქონფერენციო გრანტების ჯონჯურსი

საქონფერენციო გრანტების ჯონჯურსის მიზანია, ხელი შეუწყოს საქართველოში ლოკალური და საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციების, კონგრესების, ფორუმების, სიმპოზიუმებისა და სემინარების ჩატარებას, ინფორმაციის გაცვლასა და გამოცდილების გაზიარებას, სამეცნიერო ყვლევების განვითარებას, ქართველ მეცნიერთა შრომების პოპულარიზაციას საერთაშორისო ჟურნალებსა და სამეცნიერო კრებულებში, მსოფლიო პროცესებში მათ ინტეგრირებას.

2008 წელს ჯონჯურსში მონაწილეობა მიიღო 8 პროექტმა. შემოსული პროექტები შეაფასა საქონჯურსო ჯომისიამ, შედეგები დაამტკიცა ფონდის სამეცნიერო საბჭომ. 2008 წელს გაიმარჯვა ორმა საქონფერენციო პროექტმა:

კონფერენციის სახელწოდება: საქართველო და ახლო აღმოსავლეთი
წამყვანი ორგანიზაცია: აღმოსავლეთისა და ჯავასიის ჯვლევის ცენტრი, თანამონაწილე
ორგანიზაცია: ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი.

2008 წლის 22 დეკემბერს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სხდომათა დარბაზში გაიხსნა რუსთაველის ფონდის მიერ დაფინანსებული საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია - „საქართველო და აღმოსავლეთი - წარსული, აწმყო, მომავალი“. კონფერენციაზე ახლებური მიდგომით გაშუქდა საქართველოსა და ახლო აღმოსავლეთის ურთიერთობები. კონფერენცია გახსნა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორმა. კონფერენციაზე სიტყვით გამოცვით გამოცვით

ვიდნენ: საქართველოს ვიცე-პრემიერი, განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე, საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე, სხვადასხვა ქვეყნის დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლები. კონფერენციის შედეგად გამოიცემა ორენოვანი (ქართულ-ინგლისური) სამეცნიერო ჟურნალი, რომელიც გავრცელდება როგორც საქართველოში, ისე - საზღვარგარეთ და ხელმისაწვდომი იქნება საქართველოს ისტორიის საკითხებით დაინტერესებული ყველა პირისათვის.

კონფერენციის სახელწოდება:
სულხან-საბა ორბელიანი და ქართული ევროპეიზმი. ლიტერატურა, ჯულტურა, ცნობიერება
ორგანიზაცია: შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი

2008 წლის 16 დეკემბერს შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტში გაიხსნა რუსთაველის ფონდის მიერ დაფინანსებული კონფერენცია. სამეცნიერო სესია ჩატარდა მეორე საერთაშორისო სიმპოზიუმის

„ლიტერატურათმცოდნეობის თანამედროვე პრობლემები“ ფარგლებში. ჯონფერენციის მიზანი სულხან-საბა ორბელიანის ცხოვრებისა და შემოქმედების მასშტაბური კვლევა გახლდათ. ჯონფერენციის ფორმატი ფართო ჰუმანიტარული პროფილის - ლიტერატურათმცოდნეობის, ენათმეცნიერების, ისტორიის, ხელნაწერთმცოდნეობის, ფილოსოფიის დარგებში მოღვაწე მეცნიერთა მონაწილეობით ინტერდისციპლინარულ კვლევებს ითვალისწინებდა.

ინსტიტუტს დაგეგმილი აქვს ჯონფერენციის მასალებზე დაყრდნობით, გამოსცეს ინტერდისციპლინარული შინაარსის სამეცნიერო კრებული - „სულხან-საბა ორბელიანი 350. საიუბილეო კრებული“.

სტიპენდიები

შოთა რუსთაველის სახელობის სტიპენდია მეცნიერთათვის

შოთა რუსთაველის სახელობის სტიპენდიის ჯონჟურსის მიზანია, იმ მეცნიერთა (მეცნიერებათა დოქტორები ან/და მათთან გათანაბრებული პირები) წახალისება, რომლებიც მუშაობენ საქართველოს სამეცნიერო-კვლევითსა ან/და აკრედიტებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში, ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარულიანსოციალური მეცნიერებების განხრით და გამოირჩევიან აქტიური და წარმატებული სამეცნიერო საქმიანობით. ჯონჟურსი პირველად 2007 წლის ნოემბერში გამოცხადდა. სტიპენდიის მოსაპოვებლად განაცხადი 16-მა მეცნიერმა შემოიტანა. საჯონჟურსო ჟომისიამ განაცხადები განიხილა ჯონჟურსანტთა აკადემიური წარმატებების, სამეცნიერო მიღწევების, რეკომენდაციებისა და დაგეგმილი კვლევის - ლექციების გათვალისწინებით. დამატებით შეფასდა ჯონჟურსანტების მიერ წარმოდგენილი გამოქვეყნებული წიგნები და რეცენზიები წიგნებზე. 2008 წლისათვის დაჯილდოვდა ხუთი მეცნიერი - პროფესორები ვახტანგ იმნაიშვილი, კიტი მაჩაბელი, ირმა რატიანი, გოჩა საითიძე, ელგუჯა ხინთიბიძე. სტიპენდიის ოდენობა თვეში 400 ლარს შეადგენდა. სტიპენდიის ფარგლებში, თითოეულმა გამარჯვებულმა ჯონჟურსანტმა 2008 წლის განმავლობაში ჩაატარა 2 საჯარო ლექცია. შოთა რუსთაველის სტიპენდიატთა მიერ წაკითხული საჯარო ლექციები ქართულსა და ინგლისურ ენებზე ელექტრონული სახით განთავსებულია რუსთაველის ფონდის ვებგვერდზე. დეტალური ინფორმაცია შოთა რუსთაველის სახელობის სტიპენდიატთა მიერ ჩატარებული საჯარო ლექციების შესახებ იხილეთ მე-5 დანართში.

სტიპენდიას ჩემთვის მორალური მნიშვნელობაც ჰქონდა, რადგან დავინახე მეცნიერების მიმართ სახელმწიფოს მხარდაჭერა. სახელმწიფოს მხარდაჭერის გარეშე კი ქართული მეცნიერება ვერ განვითარდება. ამ თვალსაზრისით, ფასდაუდებელია შოთა რუსთაველის სახელობის სტიპენდიის როლი ქართული ჰუმანიტარული მეცნიერების შენარჩუნება-განვითარების საქმეში.

გოჩა საითიძე,
ოსუ ასოცირებული პროფესორი

2008 წლის ოქტომბერში რუსთაველის ფონდმა გამოაცხადა ჯონჟურსი 2009 წლისათვის შოთა რუსთაველის სახელობის სტიპენდიის მოსაპოვებლად. 2009 წელს სტიპენდიის რადენობა თვეში 500 ლარის ოდენობითაა განსაზღვრული. საჯონჟურსოდ განაცხადი 39-მა მეცნიერმა შემოიტანა. ჯონჟურსის შედეგები გამოცხადდება 2009 წლის იანვარში.

ილია ჭავჭავაძის სახელობის სტიპენდია ახალგაზრდა მეცნიერთათვის

ილია ჭავჭავაძის სახელობის სტიპენდია ახალგაზრდა მეცნიერთათვის მიზნად ისახავს, ღიად გამოცხადებული ჯონქურსის გზით, იმ ახალგაზრდა მეცნიერთა (მაგისტრანტები და დოქტორანტები) წახალისებას, რომლებიც სწავლობენ საქართველოს აკრედიტებულ უმაღლეს საგანმანათლებლო ან/და სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებში, ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული ან სოციალური მეცნიერებების განხრით, და გამოირჩევიან აქტიური სამეცნიერო საქმიანობით. ჯონქურსი პირველად 2007 წლის ნოემბერში გამოცხადდა. საქონქურსოდ განაცხადი 12-მა ახალგაზრდა მეცნიერმა შემოიტანა. გამარჯვებულ 10 მეცნიერთაგან 6 დოქტორანტი, 4 კი მაგისტრანტი. ახალგაზრდა მეცნიერები 2008 წლის განმავლობაში იღებდნენ სტიპენდიას 200 ლარის ოდენობით. სტიპენდიის ფარგლებში,

ახალგაზრდა მეცნიერებმა ჩაატარეს 2 საჯარო ლექცია საქართველოს აკრედიტებულ უმაღლეს სასწავლებლებსა და სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებში. დეტალური ინფორმაცია ილია ჭავჭავაძის სახელობის სტიპენდიატა მიერ ჩატარებული საჯარო ლექციების შესახებ იხილეთ მე-6 დანართში.

2008 წლის ოქტომბერში რუსთაველის ფონდმა გამოაცხადა ჯონქურსი ილია ჭავჭავაძის სახელობის სტიპენდიის მოსაპოვებლად 2009 წლისათვის. 2009 წელს სტიპენდიის რაოდენობა თვეში 300 ლარიტა განსაზღვრული. საქონქურსოდ განაცხადი 34-მა ახალგაზრდა მეცნიერმა შემოიტანა. გამარჯვებული ახალგაზრდა მეცნიერები 2009 წლის იანვრიდან ერთი წლის განმავლობაში მიიღებენ სტიპენდიას.

ილია ჭავჭავაძის სახელობის სტიპენდია ჩემთვის, როგორც ქართული ლიტერატურისა და ლიტერატურის თეორიის ფაქულტეტის მაგისტრანტისთვის, უპირველეს ყოვლისა პრესტიჟი და ასევე ძალიან დიდი პასუხისმგებლობა გახლდათ. გარდა ფინანსური წახალისებისა, რაც თავისთავად მნიშვნელოვანია, უაღრესად საინტერესო იყო ვალდებულების ფორმატი, რომელიც გარკვეულ სამეცნიერო სამუშაოს ითვალისწინებდა.

გიორგი ყაყელიძე, თსუ მაგისტრანტი

ღონისძიებები

2008 წლის 20 თებერვალს საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა დააჯილდოვა რუსთაველის ფონდის სტიპენდიებისა და სამეცნიერო სახელმწიფო საგრანტო ჯონქურსში გამარჯვებული ქართველი მეცნიერები.

მეცნიერებთან შეხვედრა სასტუმრო „ქორთიარდ მერიოტში“ შედგა. შეკრებილთ მიესალმნენ საქართველოს პრეზიდენტი, ბატონი მიხეილ სააკაშვილი, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი, ბატონი გია ნოდია და რუსთაველის ფონდის დირექტორი, ქალბატონი თინათინ ბოჭორიშვილი.

შეხვედრა დიალოგის ფორმატში ჩატარდა. საქართველოს პრეზიდენტმა ისაუბრა რუსთაველის ფონდის დაარსების მნიშვნელობაზე, მეცნიერების განვითარების პრიორიტეტულობასა და სამეცნიერო პროგრამების და პროექტების დაფინანსების გაზრდაზე. ქართველმა მეცნიერებმა იმსჯელეს საერთაშორისო სამეცნიერო პროექტებზე, წარმოადგინეს წინადადებები ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების განვითარებასთან და სამომავლო გეგმებთან დაკავშირებით.

შეხვედრის ბოლოს საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა სერტიფიკატები გადასცა 2007

წლის სახელმწიფო სამეცნიერო საგრანტო კონკურსში გამარჯვებული პროექტების სამეცნიერო ხელმძღვანელებს, შოთა რუსთაველისა და ილია ჭავჭავაძის სახელობის სტიპენდიატებს.

შეხვედრები მეცნიერებთან

2008 წლის განმავლობაში რუსთაველის ფონდი რეგულარულად მართავდა შეხვედრებს საქართველოს წამყვანი უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულებებისა და სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების მეცნიერებთან. ფონდის მიერ დაგეგმილ კონკურსებში მონაწილეთათვის ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველსაყოფად და თანასწორი პირობების შესაქმნელად, ფონდმა მიზანშეწონილად მიიჩნია, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო რეგიონების უმაღლესი საგანმანათლებლო ცენტრებისთვის.

შეხვედრები ჩატარდა იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, შოთა რუსთაველის სახელობის ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და აჭაჩი წერეთლის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, საქართველოს ამ უნივერსიტეტებში მოღვაწე 300-ზე მეტი მეცნიერი აქტიურად ჩაერთო საკონსულტაციო სემინარების მუშაობაში.

საკონსულტაციო სემინარები გაიმართა სახელმწიფო სამეცნიერო საგრანტო კონკურსის პროგრამისა და პირობების გაცნობის მიზნით. 2008 წლისათვის დაგეგმილი საკონკურსო პროგრამების პრეზენტაცია ჩატარდა თბილისშიც, კერძოდ, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

მეცნიერებს საშუალება მიეცათ დეტალური ინფორმაცია მიეღოთ ფონდის საქმიანობის, მისი მომავალი გეგმებისა და მიმდინარე კონკურსის შესახებ. მეცნიერებმა ისაუბრეს გრანტების ადმინისტრირებისას წარმოქმნილ პრობლემებზე.

ბათუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

აჭაჩი წერეთლის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

UNESCO - განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის დარგში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის 34-ე სესია

2007 წლის 16 ოქტომბერს პარიზში, განათლების, მეცნიერებისა და კულტურის დარგში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის (იუნესკოს) 34-ე სესიას დაესწრო საქართველოს დელეგაცია „იუნესკოს“ ქართული ეროვნული კომისიის თავმჯდომარის ხელმძღვანელობით. რუსთაველის ფონდის დირექტორი, პროფესორი თინათინ ბოჭორიშვილი, მონაწილეობდა მინისტერიალის მრგვალ მაგიდაში განათლებისა და მეცნიერების, სამოქალაქო საზოგადოებისა და ახალგაზრდობის ფორუმებზე.

ამერიკელ შემფასებელთა ასოციაციის ჯონფერენცი

2007 წლის 7 ნოემბერს პროფესორი თინათინ ბოჭორიშვილი მიწვეული იყო ამერიკელ შემფასებელთა ასოციაციის ყოველწლიურ ჯონფერენციაზე ბალტიმორში, შტატ მერილენდში. ჯონფერენციას ესწრებოდა 2500-ზე მეტი შემფასებელი, აკადემიური წრეების წარმომადგენლები მთელი მსოფლიოდან. პროფესორმა თინათინ ბოჭორიშვილმა გააცნო დამსწრეთ რუსთაველის ფონდის მიზნები, ამოცანები და გეგმები. ამერიკელ შემფასებელთა ასოციაციის ყოველწლიური შეხვედრა პროფესიონალ კოლეგებთან შეხვედრის უნიკალური შესაძლებლობა გახლდათ.

ლიდერთა სამიტი მერილენდში 2008

2008 წლის 4-7 მაისს რუსთაველის ფონდის დირექტორი, თინათინ ბოჭორიშვილი მიწვეული იყო ფონდების საბჭოს მიერ ორგანიზებულ „ლიდერთა სამიტზე“ მერილენდში. ეს ღონისძიება გახლდათ საერთაშორისო ორგანიზაციებთან შეხვედრის, მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხიდან მოწვეულ კოლეგებთან პირადად დაკავშირების, სამართლებრივი და ინოვაციური გამოცდილების გაზიარების საუკეთესო შესაძლებლობა.

კოლუმბიის უნივერსიტეტში გაიმართა ქართველოლოგიისადმი მიძღვნილი სიმპოზიუმი

2008 წლის 28 აპრილს ნიუ-იორკის კოლუმბიის უნივერსიტეტის ჰარიმანის ინსტიტუტმა საქართველოს შემსწავლელი ცენტრისა და საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ ორგანიზებულ სიმპოზიუმს უმასპინძლა. სიმპოზიუმი ჩატარდა თემაზე „საქართველოს ინტელექტუალური მემკვიდრეობა: ქართული ენა და ლიტერატურა საუკუნეთა მანძილზე“. სიმპოზიუმზე მოხსენებები ქართველოლოგიურ მეცნიერებათა სხვადასხვა სფეროში წაიკითხეს ქართველმა, ამერიკელმა და ჯანადელმა მეცნიერებმა. რუსთაველის ფონდის დირექტორმა, პროფესორმა თინათინ ბოჭორიშვილმა სიმპოზიუმზე წარადგინა მოხსენება: „მშობლიური ენის შენარჩუნებისათვის“.

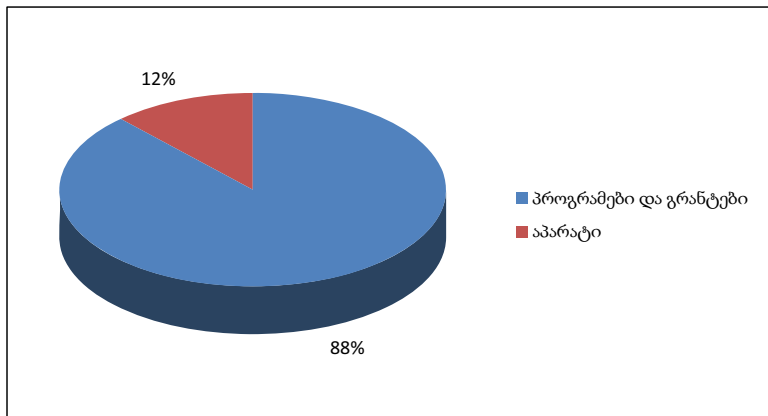
შეხვედრა ამერიკის შეერთებული შტატების წამყვან უნივერსიტეტებში მოღვაწე ქართველ მეცნიერებთან

2008 წლის 2 მაისს რუსთაველის ფონდის დირექტორი, თინათინ ბოჭორიშვილი და ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი, გია ხუბუა ვაშინგტონის ამერიკულ უნივერსიტეტში შეხვედრენ აშშ-ში მოღვაწე ქართველ მეცნიერებს. შეხვედრაზე განიხილეს მეცნიერების განვითარების პრობლემები და პერსპექტივები და დასახეს ურთიერთთანამშრომლობის გეგმები.

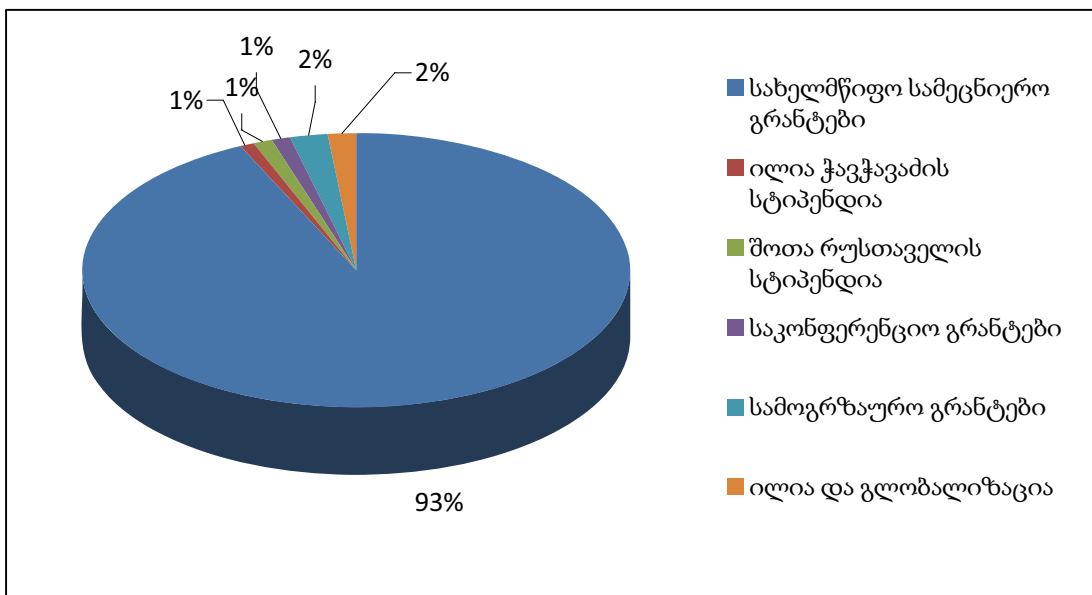
ფინანსური ანგარიში

რუსთაველის ფონდი ფინანსდება საქართველოს მთავრობიდან განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსათვის გამოყოფილი ასიგნებებით. ფონდის მთელი ბიუჯეტის 88% უშუალოდ სამეცნიერო პროგრამებზე იხარჯება, დანარჩენი კი ადმინისტრირებისა და მენეჯმენტისათვის არის განკუთვნილი იხ. სურათი 9.

სურათი 9. ბიუჯეტის განაწილება სამეცნიერო პროგრამებსა და აპარატზე

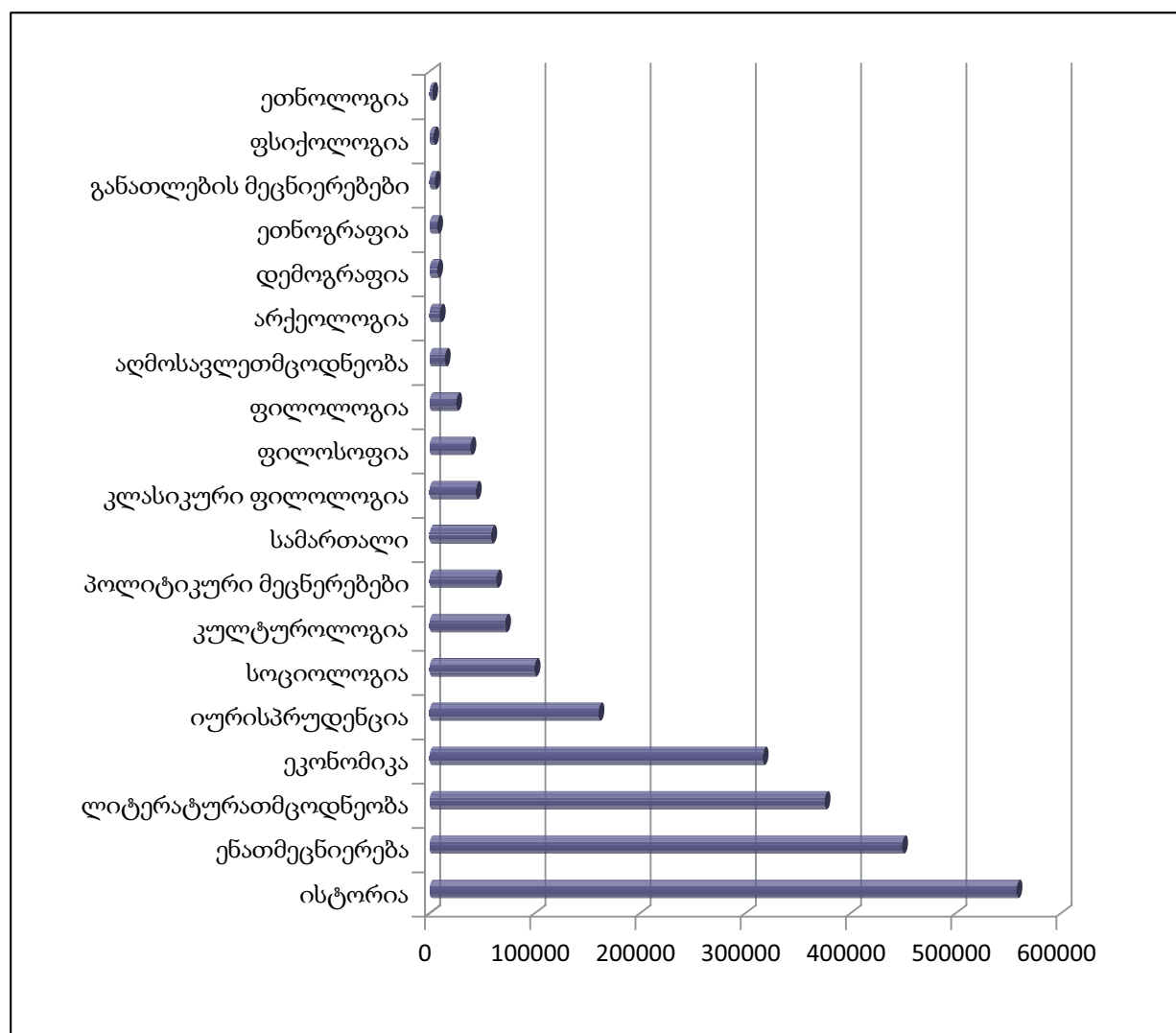
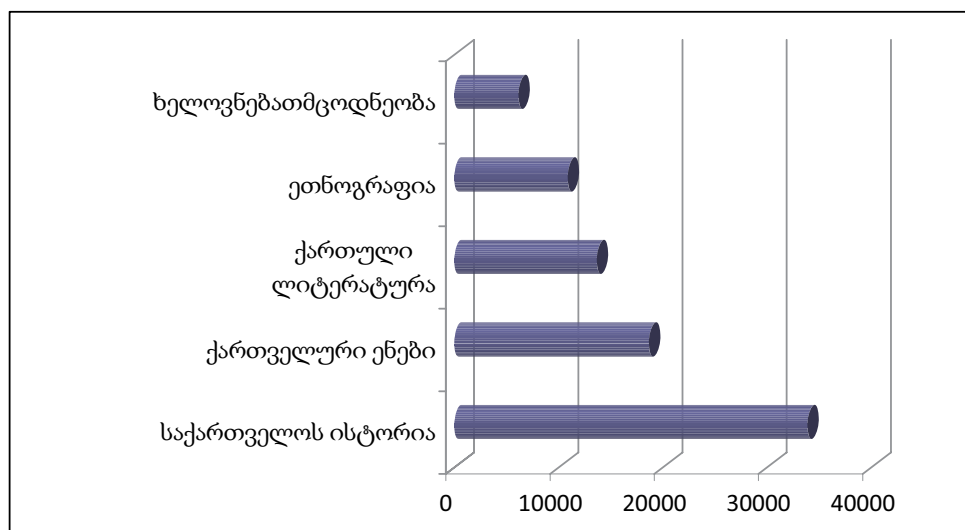
ფონდის ბიუჯეტის უდიდესი წილი სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტებზე იხარჯება. დანარჩენი საგრანტო ჟონურებისა და სტიპენდიების წილი ბიუჯეტში მცირეა. იხ. სურათი 10.

სურათი 10. თანხების განაწილება საგრანტო ჟონურებზე

როგორც მე-10 სურათიდან ჩანს, საგრანტო ჟონურებისათვის გამოყოფილი თანხების უდიდესი ნაწილი სახელმწიფო საგრანტო ჟონურისათვისაა განკუთვნილი. სხვა გრანტებისა და სტიპენდიების პროგრამებისათვის განკუთვნილი თანხები შედარებით მცირეა. სურათი 11 და 12 ასახავს სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტებისათვის 2008 წლის განმავლობაში განკუთვნილი თანხების განაწილებას ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერების მიმართულებებზე, ქვედა ცხრილში კი ასახულია რუსთაველის ფონდის 2008 წლის ბიუჯეტი.

სურათი 11 და 12. 2008 წლის განმავლობაში განკუთვნილი თანხების განაწილებას ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერების მიმართულებებზე

2008 წლის ბიუჯეტი

პროგრამები და გრანტები	
სახელწოდება	
სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტები	2 226 960
ახალგაზრდა მეცნიერთათვის ილია ჭავჭავაძის სახელობის სტიპენდია	24 000
მეცნიერთათვის შოთა რუსთაველის სახელობის სტიპენდია	24 000
საკონფერენციო გრანტები	27 700
მოქალაქიანი ინდივიდუალური სამოგზაურო გრანტები	52 940
თემატური ჟონურსი ილია და გლობალიზაცია	39 400
საქონელი და მომსახურება	70 000
სულ	2 465 000
აპარატის ხარჯი	331 900
სრული ბიუჯეტი	2 796 900

სამოგზაო გეგმები

- 2009 წლისათვის რუსთაველის ფონდს დაგეგმილი აქვს არსებული სახელმწიფო საგრანტო ჯონქურსების, სამოგზაურო, საკონფერენციო საგრანტო ჯონქურსების, სახელობითი სტიპენდიების ჯონქურსების გაფართოება და გაზრდილი დაფინანსება.

- 2009 წელს ასევე დაგეგმილია, ახალი საგრანტო ჯონქურსის ფარგლებში, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალის მომზადებისა და გამოცემის (მათ შორის ელექტრონული ვერსიის ინტერნეტ ქსელში განთავსების) დაფინანსება.

- ფონდი 2009 წელს გეგმავს, საგრანტო ჯონქურსის გზით, ქართველოლოგიის საერთაშორისო საზაფხულო სკოლის დაფინანსებას და საერთაშორისო თანამშრომლობის ფარგლებში, ახალი საგრანტო ჯონქურსების მომზადებას.

- რუსთაველის ფონდი გეგმავს თავის ვებგვერდზე შექმნას პორტალი, სადაც შემოგთავაზებთ ყოვლისმომცველ ინფორმაციას საქართველოში ჰუმანიტარული კვლევისა და ახალი მიღწევების შესახებ, აგრეთვე, ზოგად მიმოხილვას მსოფლიოში არსებული სამეცნიერო და კვლევითი ორგანიზაციების, დაფინანსების გზების შესახებ. პორტალი იქნება გზამკვლევი მათთვის, ვინც კვლევის სფეროში საერთაშორისო თანამშრომლობითა და ინტერესებული, ასევე საკომუნიკაციო პლატფორმა ქვეყნის შიგნით თუ მის ფარგლებს გარეთ თანამშრომლობისათვის. აქ შესაძლებელი იქნება მოიძიოთ ინფორმაცია საკონტაქტო პირების შესახებ, რომლებიც ჯონსულტაციას გაგიწევენ კვლევისა და განათლების სფეროში ორმხრივი თუ მრავალმხრივი პარტნიორული პროგრამების შესახებ.

ამ და სხვა ინიციატივებით რუსთაველის ფონდს სურს ახალი ბიძგი მისცეს ამ სფეროში მიმდინარე კვლევებს, ხოლო მეორე მხრივ კი - მეცნიერებისთვის ადგილზევე შექმნას ინტენსიური თანამშრომლობისათვის ხელსაყრელი პირობები.

ღანართი 1

ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების ფონდის (რუსთაველის ფონდის) სამეცნიერო საბჭოს შემადგენლობა:

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსებით

თამაზ გამყრელიძე	- საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის პრეზიდენტი, აკადემიკოსი (ენათმეცნიერება)
ლევან ალექსიძე	- საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი (სამართალი)
გურამ თევზაძე	- საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტი, აკადემიკოსი (ფილოსოფია, ფსიქოლოგია)
მარიამ ლორთქიფანიძე	- საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი (ისტორია, არქეოლოგია, ეთნოგრაფია, ანთროპოლოგია, ხელოვნებათმცოდნეობა)
ვახტანგ შამილაძე	- საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი (ისტორია, არქეოლოგია, ეთნოგრაფია, ხელოვნებათმცოდნეობა)

უმალლასი საგანმანათლებლო დაწესებულებების აკადემიკოსებით

ქეთევან გიგაშვილი	- თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სრული პროფესორი (ქართული ფილოლოგია)
ნინო დობორჯგინიძე	- ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი (ქართული ფილოლოგია, ლინგვისტიკა)
ზაალ ლილუაშვილი	- აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი (ფილოლოგია, ისტორია)
ზაზა სხირტლაძე	- ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სრული პროფესორი (ხელოვნებათმცოდნეობა, ისტორია)
ელგუჯა ხინთიბიძე	- ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სრული პროფესორი (ქართული ფილოლოგია, ბიზანტინისტიკა).

საქართველოს მთავრობის აკადემიკოსებით

დავით დარჩიაშვილი	- ფონდ „ღია საზოგადოება საქართველოს“ აღმასრულებელი დირექტორი (პოლიტიკური მეცნიერებები)
გიორგი ნოდია	- საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი
ალექსანდრე რონდელი	- არასამთავრობო ორგანიზაცია „საქართველოს სტრატეგიისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფონდ-ის“ პრეზიდენტი (საერთაშორისო ურთიერთობები, ისტორია, აღმოსავლეთმცოდნეობა)
დავით აფრასიძე	- ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი
ეკატერინე შარაშიძე	- საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრი.

დანართი 2 2008 წლის განმავლობაში დაფინანსებული სახელმწიფო სამეცნიერო
საგზაო პროექტები ორგანიზაციების მიხედვით

№	ორგანიზაცია	დაფინანსებული პროექტების რაოდენობა	2008 წლის ჩათვლით გაცემული თანხა	პროექტის საერთო ბიუჯეტი
1	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	12	862430	1308452
2	ილია ჭავჭავაძის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	6	415246	692936,4
3	ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი	4	268381	593702,2
4	არნოლდ ჩიქობავას ენათმეცნიერების ინსტიტუტი	4	321232	463695,3
5	ივანე ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი	5	306491	347865
6	საქართველოს ეროვნული მუზეუმი	3	188578	578077,5
7	გიორგი წერეთლის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი	3	186365	414251,4
8	შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი	3	130453	306768
9	თბილისის ეკონომიკურ ურთიერთობათა სახელმწიფო უნივერსიტეტი	2	144025	195881
10	თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტი	3	190095	369693
11	კავკასიის ხალხთა საერთაშორისო სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტი	1	49915	149150
12	დემოგრაფიისა და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტი	1	50000	124780
13	თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი	1	40000	120000
14	კონსტანტინე ამირაჯიბის სოფლის მეურნეობის მექანიზაციისა და ელექტრიფიკაციის ინსტიტუტი	1	50000	99960
15	საქართველოს მეცნიერების ეროვნული აკადემია	1	47632	96464
16	დიმიტრი უზნაძის ფსიქოლოგიის ინსტიტუტი	1	39133	79978
17	მესხეთის უნივერსიტეტი	1	36324	74948
18	ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი	1	42383	74382
19	ენის მოდელირების ასოციაცია	1	68305	68305
20	პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი	1	44200	56922,22
21	საქართველოს გლობალიზაციისა და რეგიონული ინტეგრაციის კვლევითი ცენტრი	1	44050	50717
22	პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი	1	35000	35000
23	სავლე წერეთლის ფილოსოფიის ინსტიტუტი	1	30711	30711,4
	სულ	58	3590949	6332639

დანართი 3 - 2008 წლის განმავლობაში დაფინანსებული სახელმწიფო საგრანტო სამეცნიერო პროექტები

2007 წლის კონკურსში გამარჯვებული პროექტები							
№	პროექტის დასახელება	ორგანიზაცია	სამეცნიერო მიმართულება	პროდუქტი	პროექტის ხანგრძლივობა	მილიანი ბიუჯეტი	დანახარჯი 2008 წლის დეკემბრის ჩათვლით
1	ეთნიკური და რელიგიური იდენტობის საკითხები და სამოქალაქო ინტეგრაციის პრობლემები საქართველოში	პოლიტოლოგიის ინსტიტუტი	პოლიტიკური მეცნიერებები	რადიონობრივი კვლევის კითხვარი	15 თვე	56922,22	44200
2	ძველი ქართული ლიტურგიკული ტერმინოლოგია	ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	სოციოლოგია და რელიგიის ისტორია	კომპიუტერში შეტანილია სალექსიკონო მასალები ანბანის რიგზე	36 თვე	146600	48700
3	გლოტალიზაციის ნიშანი ქართველურ ენებში აკუსტიკური და ფუნქციონალური თვალსაზრისით	ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ქართველური ენები	წარმოდგენილია ახალ ქართულ სალიტერატურო ენაში გლოტალიზაციის ნიშნის დისტრიბუციული და ფონოსტატიკური ანალიზის შედეგები მიღებული წესებისა და სინშირული მონაცემების სახით, სვანური აუდიომასალა	36 თვე	146104	49111
4	მუშა მესხიერების ფუნქციონირების თავისებურებები ყურადღების დეფიციტისა და ჰიპერაქტიულობის სინდრომის (ADHD) მქონე ბავშვებსა და მოზარდებში	თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი	სამედიცინო ფსიქოლოგია	ორმაგი დავალებების შესრულების ქულათა საშუალო მაჩვენებლები	36 თვე	120000	40000
5	ბიზანტია ქართულ წყაროებში	გიორგი წერეთლის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი	მსოფლიო ისტორია, მისი წყარომცოდნეობა და ისტორიოგრაფია	სხვადასხვა ქართული ჰაგიოგრაფიული ძეგლიდან მოპოვებულია და ანალიზირებულია მონაცემები და ინფორმაცია ბიზანტიის შესახებ	24 თვე	100000	50000
6	უძველესი მეტალურგია და სოციალური პროცესები	საქართველოს ეროვნული მუზეუმი	არქეოლოგია	ანატოლიისა და მესოპოტამიის სხვადასხვა რეგიონში აღმოჩენილი მე-4 მე-3 ათასწლეულში დათარიღებული ლითონის ნივთების მონაცემების დამუშავებული ლიტერატურის სია	21 თვე	84253,5	49489
7	ქართული მწერლობა აღმოსავლეთ ევროპის მეცნიერებებში	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ქართული ლიტერატურა	მასალის ელექტონული ვერსია	36 თვე	149144	49832
8	ქალის უფლებრივ-ქონებრივი მდგომარეობა სამხრეთ საქართველოში	ახალციხის უნივერსიტეტი	ეთნოგრაფია	დაიწერა სამი განმარტებული ნარკვევი	24 თვე	74948	36324
9	სპარსულ-ქართული აკადემიური ლექსიკონის (2 ტომი, 70 000 ლექსიკ. ერთეული, გრამატიკული ნარკვევი) ბეჭდვითი და ელექტრონული ვერსიები	გიორგი წერეთლის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი	ქართველური ენები	საბაზო ლექსიკოგრაფიული ბარათების კორპუსი	36 თვე	149209,44	49737
10	ანტისაბჭოური სიტყვიერება	შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი.	ეთნოგრაფია	მოქმედების სია, რეპრესირებულ ოჯახებთან ჩაწერილი ვიდეო მასალა	36 თვე	136115	49367
11	საქართველოს ისტორია ტოპონიმიაში	საქართველოს მეცნიერების ეროვნული აკადემია	საქართველოს ისტორია, საქართველოს ისტორიის წყარომცოდნეობა და ისტორიოგრაფია	მომზადდა ნარკვევი	24 თვე	96464	47632
12	თანამედროვე საკოორპირაციო სამართლის თეორიული და პრაქტიკული საკითხები	თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტი	სექტორული სამართალი	მომზადდა კითხვარი სამ ენაზე (ქართულად, რუსულად, ინგლისურად), შესწავლილია სოციო-ლინგვისტური კონტექსტი ქვემო ქართლსა და სამცხე-ჯავახეთში	18 თვე	74711	49990
13	არასასწავლო ქვეყნის პირობებში ქართულის, როგორც მეორე ენის სასწავლო პროგრამა დაწესებითი სკოლის მოსწავლეებისათვის	დიმიტრი უზნაძის ფსიქოლოგიის ინსტიტუტი	პედაგოგიური ფსიქოლოგია	კითხვარის სამი ვარიანტი ქართულ და რუსულ ენებზე (კომპიუტერული ვერსია)	24 თვე	79978	39133
14	რისკის მართვა ფერმერულ მეურნეობებში	კონსტანტინე ამირაჯიბის სოფლის მეურნეობის მექანიზაციისა და ელექტრიფიკაციის ინსტიტუტი	აგრარული წარმოების ეკონომიკა	დაიწერა სტატიები	24 თვე	99960	50000
15	პეტრე უმიკაშვილის ხელნაწერთა კოლექციის (მე-19ს.) ელექტრონული დამუშავება	შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი	ქართული ლიტერატურა	შეიქმნა შსაბამისი ფუნქციის ელექტრონული პროდუქტი	24 თვე	70653	31086

დანართი 3 - 2008 წლის განმავლობაში დაფინანსებული სახელმწიფო საგრანტო სამეცნიერო პროექტები

გაგრძელება

16	თვალსაჩინოების პრინციპის რეალიზება ქიმიის სასწავლო პროცესში (ვირტუალური სასწავლო პროგრამების სინთეზი საბაზო სკოლის ქიმიის კურსის მიხედვით)	ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	პედაგოგიკის თეორია და მეთოდика	თემაზე: "ჰაერი და მისი კომპონენტები", "წყალი", "ხსნარები" სასწავლო ვირტუალური პროგრამების შეიქმნა	24 თვე	96214	48441
17	ქართული სასულიერო მწერლობის ისტორია	ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი	ქართული ლიტერატურა	მიმდინარეობს კვლევა, ანგარიშგების მასალა წარმოდგენილია ბეჭდური სახით	36 თვე	150000	50000
18	ციხეორს გალობს ბულბული...	ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ეთნოგრაფია	სათემო დღესასწაულების აუდიო, ვიდეო და ფოტო მასალა	24 თვე	77741,4	41777
19	საქართველოს დემოგრაფიული განვითარების სოციალურ-დემოგრაფიული და საოჯახო პოლიტიკა	დემოგრაფიისა და სოციოლოგიური კვლევის ინსტიტუტი	დემოგრაფია	მიმდინარეობს კვლევა	30 თვე	124780	50000
20	სასრული მდგომარეობის ლექსიკური გადამსახავი ქართული ენის მორფოლოგიური ანალიზისა და სინთეზისათვის	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ქართველური ენები	სხვადასხვა მახასიათებლის მიხედვით რანჟირებული ქართული ენის 33 ტიპის მატრია შესაბამის საჭალადეგებში წარმოდგენილია ინფორმაციით. ტესტირების ჩასატარებლად მომზადებულია ქართული ენის ზმნის 33 პარადიგმის შესაბამისი მასალის ელექტრონული ვერსია	18 თვე	69146	47014
21	ლიტერატურათმცოდნეობითი დისკურსი. თანამედროვე კვლევები	შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი	ლიტერატურათმცოდნეობა	კორექტირებული ტექსტების ელექტრონული და ნაბეჭდი ვერსიების წარმოდგენა	24 თვე	100000	50000
22	აუცილებლობის ასპექტები: აპრიორულობა, იგივეობა, წინააღმდეგობა - ლოგიკურ-ეპისტემოლოგიური ანალიზი	საველე წერეთლის ფილოსოფიის ინსტიტუტი	ლოგიკა	მიმდინარეობს კვლევა	12 თვე	30711,4	30711
23	საქართველოს მუსლიმური თემი თანამედროვეობის კონტექსტში (ისტორიული, ფოლკლორულ-ეთნოგრაფიული, სოციო-ფსიქოლოგიური, კულტუროლოგიური და სტატისტიკური ანალიზი)	ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი	ეთნოგრაფია	განხორციელდა მასალების პირველადი მოპოვება, მომზადდა საბოლოო ნაშრომის ნაწილი	18 თვე	74382	42383
24	ევროპული სისხლის სამართლის განვითარებისათვის საქართველოში	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	საერთაშორისო სამართალი	განხორციელებული ამოცანების შესრულებას ასახავს მომდებელი სამეცნიერო და ნორმატიული მასალა და გაკეთებული ანალიზი	24 თვე	99999,9	50000
25	გვიანანტიკურობა: ნეოპლატონური ტექსტები და მათი ინტერპრეტაცია	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ფილოსოფიის ისტორია	შესრულებული სამუშაოს მასალა სრული სახით	12 თვე	19556	19556
26	სოციალური უსაფრთხოების ეთნიკური ასპექტები პოლიეთნიკურ საზოგადოებაში (ეთნოუმცირესობა და სამოქალაქო საზოგადოება)	კავკასიის ხალხთა საერთაშორისო სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტი	ეთნოგრაფია, ეთნოლოგია და ანთროპოლოგია	საველე ეთნოგრაფიული ექსპედიციის მსვლელობისას გადაღებული ფოტოსურათების კომპაქტდისკი და ციფრული აუდიომასალის ერთი ნაწილი	36 თვე	149150	49915
27	მონადირე-შემგროვებლობიდან მწარმოებლურ მეურნეობაზე გადასვლა დასავლეთ საქართველოში	საქართველოს ეროვნული მუზეუმი	არქეოლოგია	ჩატარდა ე.წ. "ნეოლითური" ძეგლების კვლევა, მომზადდა ფოტომასალა	36 თვე	145959	49089
28	ინფლაციურ პროცესთა შეფასებისა და რეგულირების მექანიზმი და მისი პრაქტიკული რეალიზაციის გზები საქართველოში	პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი	მაკროეკონომიკა	მიმდინარეობს კვლევა	12 თვე	35000	35000
29	მთის კავკასიური ენები საქართველოში	არნოლდ ჩიქობავას ენათმეცნიერების ინსტიტუტი	ენათმეცნიერება	ციფრული დიქციონარებითა და წერილობით დაფიქსირებული მეტყველების ნიმუშები	36 თვე	148833,33	49944
30	ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონის რვატომეულის ახალი რედაქცია	არნოლდ ჩიქობავას ენათმეცნიერების ინსტიტუტი	ქართველური ენები	მე-4 ტომის სრული კორექტირებული და ტექნიკურად რედაქტირებული მასალის ელექტრონული ვარიანტი	36 თვე	149820	49940
31	ქართული ხელნაწერთა წიგნი (ვებ-გვერდის შექმნა)	ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი	ქართული ლიტერატურა	შედგენილია 56 ელექტრონული საქალაქე. შედგენილია ხელნაწერთა წიგნის ისტორიასთან დაკავშირებული სვანეთის სიძველეთა ფოტოგალერეა. მოეწყო სადემონსტრაციო დღე.	36 თვე	148720,2	49922
სულ							1398293

დანართი 3 - 2008 წლის განმავლობაში დაფინანსებული სახელმწიფო საგრანტო სამეცნიერო პროექტები

2006 წლის ჟონალურში გაბარებული პროექტები

№	პროექტის დასახელება	ორგანიზაცია	სამეცნიერო მიმართულება	ხანგრძლივობა	განხორციელებული ბიზ. ეტაპი	პროდუქტი	მილიანი ბიუჯეტი	დანაბარები 2008 წლის დეკემბრის ჩათვლით
1	ქართული ენის გრამატიკის ელექტრონული სისტემა	ენის მოდელირების ასოციაცია	ქართველური ენები	21 თვე	პროექტი დასრულდა	ქართული ენის გრამატიკის ელექტრონული სისტემა განთავსებულია ინტერნეტში. მისი მისამართია: www.ena.ge	68305	68305
2	კოდორის ხეობის მოსახლეობის მეტეცვლება და მისი მიმართება ზემოხსენებულ დიალექტებთან	არნოლდ ჩიკობავას ენათმეცნიერების ინსტიტუტი	ქართველური ენები	36 თვე	მიმდინარე	პუბლიკაცია: "კავკასიური კრებული". საერთაშორისო სიმპოზიუმის "იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება: მეცნიერება და პერსპექტივები" სამეცნიერო კრებული	144982	111036
3	საქართველოს ლინგვისტური პორტრეტი ქართველური დიალექტების ელექტრონული კორპუსი	არნოლდ ჩიკობავას ენათმეცნიერების ინსტიტუტი	ქართველური ენები	36 თვე	მიმდინარე	მაგნიტური მატარებლიდან გადაიწერა 5 საათის მასალა (ინტერვიუ); გაციფრებულია ახალგადაწერილი ტექსტები	150000	110312
4	საქართველოს რეგიონების კონკურენტუნარიანობის შეფასება	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ეკონომიკა	24 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოიცა ნაშრომი "საქართველოს რეგიონების კონკურენტუნარიანობის კომპლექსური შეფასება"	60000	60000
5	კოლექტიური კულტურული იდენტობა რელიგიური მოქცევის კონტექსტში: ქართული მაგალითის კვლევა და განზოგადება	ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი	საქართველოს ისტორია, წყაროთმცოდნეობა და ისტორიოგრაფია	24 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოიცა ნაშრომი "ქართული ერთობა და მისი იდენტობა რელიგიური მოქცევის კონტექსტში"	45053	42856
6	საქართველოს ეთნოგრაფია	ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი	ეთნოგრაფია	36 თვე	მიმდინარე	შესრულებული სამუშაო შეტანილია კომპიუტერში	132147	94256
7	ქართული ნათარგმნი ჰომილეტიკა (მონოგრაფიული შესწავლა), 1) გამოკვლევა; 2) თხზულებათა სრული ბიბლიოგრაფია; 3) სამეცნიერო ლიტერატურის ბიბლიოგრაფია ჰომილეტიკაში	ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი	საქართველოს ისტორია, წყაროთმცოდნეობა და ისტორიოგრაფია	24 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოიცა მონოგრაფია "ქართული ნათარგმნი ჰომილეტიკა"	89263	88263
8	მე-4 - მე-18სს. ქართველი ისტორიული მოღვაწეები (გვებეჭდვი)	ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი	საქართველოს ისტორია, წყაროთმცოდნეობა და ისტორიოგრაფია	36 თვე	მიმდინარე	შეიქმნა 50 ისტორიული პირის შესახებ დაწერილი სტატიების ელექტრონული ვერსია	106618	80196
9	ენციკლოპედია "ანტიკური კავკასია"	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	კლასიკური ფილოლოგია / ლიტერატურათმცოდნეობა	36 თვე	მიმდინარე	ამოკრეფილია წყაროები ორიგინალის ენაზე და მათი ნაწილი მისადაგებულია თარგმანებთან	150000	112862
10	ქართული მატერიალური კულტურის ეთნოგრაფიული ლექსიკონი	ეროვნული მუზეუმი	ეთნოგრაფია	21 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოსაცემად მომზადდა "ქართული მატერიალური კულტურის ეთნოგრაფიული ლექსიკონი"	90000	90000
11	ბეჭდვითი-ბერძნული ფილოსოფიურ-ეთნოლოგიური ტერმინოლოგიის დოკუმენტირებული ლექსიკონი	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ფილოსოფია / ქართული ლიტერატურა	36 თვე	მიმდინარე	შეიქმნა მოპოვებული სალექსიკონო მასალის ელექტრონული ვერსია	146214	106934
12	ინფორმაციის სტრუქტურირების ძირითადი მოდელები ქართველურ ენებში	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ქართველური ენები	36 თვე	მიმდინარე	მეგრულისა და სვანურის ხმოვანი ფაილები ორგანიზებულია ბაზის სახით ჩაწერილია პროგრამაში PRAAT	137076	106125
13	საქართველო და გარე სამყარო	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ისტორია	36 თვე	მიმდინარე	ჩატარდა კვლევა და პროექტის ფარგლებში სხვადასხვა ავტორის მიერ დაიწერა 10 ნაშრომი	149185	110761
14	საქართველოში ტოტალიტარული რეჟიმის დამკვიდრებისა და განმტკიცების თავისებურებანი მე-20 საუკუნის 20-იან წლებში	ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი	საქართველოს ისტორია, წყაროთმცოდნეობა და ისტორიოგრაფია	24 თვე	პროექტი დასრულდა	მონოგრაფია "საქართველოში ტოტალიტარული რეჟიმის დამკვიდრებისა და განმტკიცების თავისებურებანი მე-20 საუკუნის 20-იან წლებში"	41806	41806
15	სიხლის სამართლის სასამართლო პრაქტიკის კომენტარი: დანაშაული ადამიანის წინააღმდეგ (საქართველოს სიხლის სამართლის კოდექსის თავი 22-ე)	თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტი	იურისპრუდენცია	24 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოიცა ნაშრომი - სიხლის სამართლის სასამართლო პრაქტიკის კომენტარი: დანაშაული ადამიანის წინააღმდეგ (საქართველოს სიხლის სამართლის კოდექსის თავი 22-ე-24-ე)	97158	97158

დანართი 3 - 2008 წლის განმავლობაში დაფინანსებული სახელმწიფო საგრანტო სამეცნიერო პროექტები

2006 წლის ჟონალურში გაბარებული პროექტები

გაგრძელება

16	რუსული კოლონიალიზმი საქართველოში	ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი	საქართველოს ისტორია, წყაროთმცოდნეობა და ისტორიოგრაფია	24 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოიცა მონოგრაფია "რუსული კოლონიალიზმი საქართველოში"	72956	71670
17	დამარცხებული საქართველო (1991-1992 წლების თბილისის მოვლენები)	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	საქართველოს ისტორია, წყაროთმცოდნეობა და ისტორიოგრაფია	24 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოსავემდ მომზადდა მონოგრაფია "დამარცხებული საქართველო (თბილისის 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის მოვლენები)"	63507	63507
18	ძველი ქართული ტექსტებისა და მათი კომენტარების ლინგვისტურ-ტექსტოლოგიური ანალიზი და გამოსავემდ მომზადება	ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ქართული ლიტერატურა, ენათმეცნიერება	36 თვე	მიმდინარე	წარმოდგენილია სამი კომპიუტერული ფაილი: ანზანდიდის ხელნაწერში დაცული ტექსტების შესახებ გამოკვლევის ნაწილი, Sin-15, Sin-30-38 დაცული ტექსტების შესახებ გამოკვლევის ნაწილი, H-1240 დაცული ტექსტების შესახებ გამოკვლევის ნაწილი	118520	86728
19	ახალი სასწავლო პროგრამის და სახელმძღვანელოს მომზადება სათაურით - „კრიმინოლოგია და სამართალდამცავი სისტემა საქართველოში“	თინათინ წერეთლის სახელმწიფო და სამართლის ინსტიტუტი	იურისპრუდენცია	21 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოიცა სახელმძღვანელო "კრიმინოლოგია და სამართალდამცავი სისტემა საქართველოში"	42947	42947
20	სკოლის მართვა - პრობლემების ანალიზი და მათი გადაჭრის გზები	ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	სოციოლოგია	36 თვე	მიმდინარე	შეიქმნა დამუშავებული მასალის ელექტრონული ვერსია და ფოტომასალა	142168	109899
21	მონოგრაფიის „მეგრულის ლინგვისტური ანალიზი“ მომზადება გამოსავემდ	ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ქართველური ენები	36 თვე	მიმდინარე	მომზადდა ორი სამეცნიერო პუბლიკაცია მეგრული ენის ლინგვისტური სტრუქტურის შესახებ	103845	77588
22	გლობალიზაცია და საქართველოს ეკონომიკური განვითარება: გამოწვევები და შესაძლებლობები	გლობალიზაციის და რეგიონული ინტეგრაციის კვლევის ცენტრი	ეკონომიკა	21 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოიცა შრომების კრებული "გლობალიზაცია და საქართველოს ეკონომიკური განვითარება: გამოწვევები და შესაძლებლობები"	50717	44050
23	ადგილობრივი თვითმმართველობის სუბიექტების განვითარების ეკონომიკური სტრატეგია	თბილისის ეკონომიკურ ურთიერთობათა სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ეკონომიკა	21 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოიცა მონოგრაფია "ადგილობრივი თვითმმართველობის სუბიექტების სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების სტრატეგია"	45842	39404
24	კოლხური ტიპის გენეზისი და აფხაზების წარმომავლობის კვლევა ანთროპოლოგიურ მონაცემებსა და ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით	ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტი	საქართველოს ისტორია, წყაროთმცოდნეობა და ისტორიოგრაფია	21 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოიცა მონოგრაფია კოლხური ტიპის გენეზისი და აფხაზების წარმომავლობის კვლევა ანთროპოლოგიურ მონაცემებსა და ისტორიულ წყაროებზე დაყრდნობით	55903	55903
25	გარე ფაქტორების გავლენა დემოკრატიზაციის პროცესებზე საქართველოში	ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	პოლიტიკური მეცნიერებები	36 თვე	მიმდინარე	ჩატარდა ვორკშოპი, მიეწყო პროექტის ფარგლებში მომზადებული "დემოკრატიზაციის" სასწავლო კურსის პრეზენტაცია	126368	88841
26	საერთაშორისო ურთიერთობანი ახლო აღმოსავლეთში ოსმალეთ-ირანის ომების დროს და საქართველო (მე-16 საუკუნე)	გიორგი წერეთლის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტი	საქართველოს ისტორია, წყაროთმცოდნეობა და ისტორიოგრაფია	24 თვე	პროექტი დასრულდა	გამოიცა მონოგრაფია "საერთაშორისო ურთიერთობანი ახლო აღმოსავლეთში ოსმალეთ-ირანის ომების დროს და საქართველო (მე-16 საუკუნე)"	100000	86628
27	ეკონომიკური ინტეგრაციის პერსპექტივები ცენტრალურ კავკასიაში	თბილისის ეკონომიკურ ურთიერთობათა სახელმწიფო უნივერსიტეტი	ეკონომიკა	30 თვე	მიმდინარე	შეიქმნა შესრულებული თემების ელექტრონული ვერსია	119200	104621
სულ							2649780	2192656

დანართი 4 - მოქალაქეების ინდივიდუალური სამოგზაურო საგრანტო პროგრამის გადართვაზე 2008 წლისათვის

№	სახელი, გვარი	სტატუსი, საქმიანობა	კონფერენციის დასახელება	სამეცნიერო მიმართულება	კონფერენციის ჩატარების ადგილი	თარიღი	ორგანიზატორი	მოხსენების სათაური
1	ნინო დარასელია	თსუ პროფესორი, ფილოლოგი	სოციოლოგიის საერთაშორისო ინსტიტუტის 38-ე მსოფლიო კონგრესი	სოციოლინგვისტიკა	უნგრეთი, ბუდაპეშტი	25.06.08 - 01.07.08	სოციოლოგიის საერთაშორისო ინსტიტუტი, შვედეთის კვლევითი კოლეგია	სიჩუმის სემიოტიკა და ინტელექტის ტიპები
2	იზაბელა პეტრიაშვილი	თსუ-ენის მასწავლებელი, ფილოლოგიურ მეცნ. კანდიდატი	სოციოლოგიის საერთაშორისო ინსტიტუტის 38-ე მსოფლიო კონგრესი	სოციოლინგვისტიკა	უნგრეთი, ბუდაპეშტი	25.06.08 - 01.07.08	სოციოლოგიის საერთაშორისო ინსტიტუტი, შვედეთის კვლევითი კოლეგია	გლობალური და ლოკალური კოდები რეკლამაში
3	ირაკლი ბრაჭული	ფილოსოფიის დოქტორი, პროფესორი	კონსტანტის უნივერსიტეტის "ოვიდიუსის", საერთაშორისო სიმპოზიუმი	ფილოსოფია / თეოლოგია / სამართალი	რუმინეთი, კონსტანტა	01.07.08 - 07.07.08	რუმინეთის განათლების, კვლევისა და ახალგაზრდობის სამინისტრო, კონსტანტის უნივერსიტეტი "ოვიდიუსი"	რელიგიითა იურიდიული რეგლამენტაციის დინამიკა პოსტსამპულარ საქართველოში (პოლიტიკური კულტურის კონტექსტი)
4	ელენე გიუნაშვილი	გ. წერეთლის აღმოსავლეთმცოდნეობის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი	შედეგითი პრედიკატები ირანულ ენებში	აღმოსავლეთ მცოდნეობა - ირანისტიკა	საფრანგეთი, პარიზი	04.07.08 - 07.07.08	სორბონის უნივერსიტეტი, პარიზი III, ზოგადი და გამოყენებითი ლინგვისტიკისა და ფონეტიკის ინსტიტუტი	ასპექტური მნიშვნელობის მქონე შედეგითი პრედიკატების კვლევის საკითხები საშუალო სპარსულში
5	ლამა ბრეგვაძე	თინათინ წერეთლის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის დირექტორი, თსუ პროფესორი	საერთაშორისო კონფერენცია თემაზე: სამართალი და მართლმსაჯულება რისკის საზოგადოებაში	იურისპრუდენცია	იტალია, მილანი, კომო	08.07.08 - 13.07.08	სამართლის სოციოლოგიის კვლევითი კომიტეტი / მილანის უნივერსიტეტი	პრულარული სამართლებრივი პლურალიზმი: მსოფლიო საზოგადოების ფრაგმენტირებული სამართალი
6	მარინე ფუთურიძე	თსუ პროფესორი, არქეოლოგი, ისტორიკოსი	ასირიოლოგია საერთაშორისო კონგრესი -	ისტორია / არქეოლოგია	გერმანია, გიურცბურგი	19.07.08 - 25.07.08	გიურცბურგის უნივერსიტეტი	ძველბაბილონური პერიოდის ძალაუფლების ამსახველი არქეოლოგიური მონაცემები სამხრეთ კავკასიიდან
7	ირინა ზადურაშვილი	მოსახლეობის კვლევის ეროვნული ცენტრის დირექტორი, ეკონომიკ. მეცნ. კანდიდატი	მოსახლეობის შესწავლის ევროპული სამეცნიერო კონფერენცია	დემოგრაფია	ესპანეთი, ბარსელონა	08.07.08 - 12.07.08	მოსახლეობის შესწავლის ევროპული ასოციაცია და ბარსელონის უნივერსიტეტის დემოგრაფიული კვლევის ცენტრი	შვილების და მშობლების ურთიერთობა საქართველოში ცხოვრების სხვადასხვა ეტაპზე
8	ირმა რატიაი	ლიტერატურის ინსტიტუტის დირექტორი, დოქტორი, ფილოლოგი	რომანი და მისი საზღვრები	ლიტერატურათმცოდნეობა	შოტლანდია, აბერდინი	07.07.08 - 18.07.08	აბერდინის უნივერსიტეტი	სასაზღვრო მიჯნა რეალურ და წარმოსახულ სამყაროებს შორის
9	მამუკა დოლიძე	ფილოსოფიის ინსტიტუტი, განვ. გამგე, მეცნ. დოქტორი	მსოფლიო კონგრესი ფილოსოფიაში	ფილოსოფია	სამხრეთ კორეა, სეული	25.07.08 - 06.08.08	ლირებულემათა და ფილოსოფიის პრობლემათა კვლევის საბჭო	პიროვნების თავისუფლება და ღია საზოგადოება
10	ქეთევან ნადარეიშვილი	თსუ პროფესორი, ფილოლოგი	ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოების მეცხრე ყოველწლიური კონფერენცია	ფილოლოგია	აშშ, ვაშინგტონი	18.09.08 - 21.09.08	ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოება, ჯორჯთაუნის უნივერსიტეტი	ანტიგონისა და მედეას სახის ინტერპრეტაციათა ძირითადი მიმართულებები ქართულ კულტურაში
11	ნანა ციხისთავი	ისტორიის მეცნ. დოქტორი, ჭავჭავაძის უნივერსიტეტი	ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოების მეცხრე ყოველწლიური კონფერენცია	კულტუროლოგია	აშშ, ვაშინგტონი	18.09.08 - 21.09.08	ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოება, ჯორჯთაუნის უნივერსიტეტი	რელიგიური მრავალფეროვნება და საზოგადოებრივი თანხმობა სამხრეთ კავკასიის ქვეყნებში
12	ოლეგ კაპანაძე	მათ. ლინგვისტიკის მეცნ. დოქტორი. თსუ საინფორმაციო ტექნოლოგიების დეპ. უფროსის მოადგილე	სასრული მდგომარეობის ავტომატთა მეთოდები და ბუნებრივი ენის დამუშავება - ფსონლპ 2008	ლინგვისტიკა	იტალია, ისპრა	11.09.08 - 12.09.08	ევროკომისიის ერთიანი კვლევითი ცენტრი	სასრული მდგომარეობის ლექსიკური ტრანსდუსური ქართული ენისათვის

დანართი 4 - მოქალაქეების ინდივიდუალური სამოგზაურო საბრუნო ჟონაურის გამარჯვებულები 2008 წლისათვის

გაგრძელება

13	ელენე მემარაშვილი	ოსუ პროფესორი, ისტორიკოსი	ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოების მეცხრე ყოველწლიური კონფერენცია	ისტორია	აშშ, ვაშინგტონი	18.09.08 - 21.09.08	ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოება, ჯორჯთაუნის უნივერსიტეტი	ტოლუანტობის მშენებლობა განათლების მეშვეობით საქართველოში
14	ნესტან რატიანი	ილია ჭავჭავაძის უნივერსიტეტის პროფესორი, ფილოლოგი	ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოების მეცხრე ყოველწლიური კონფერენცია	ფილოლოგია	აშშ, ვაშინგტონი	18.09.08 - 21.09.08	ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოება, ჯორჯთაუნის უნივერსიტეტი	საქართველო – არწივის ქვეყანა საქართველო – მზის ქვეყანა
15	ვლადიმერ ლუარსაბაშვილი	ილია ჭავჭავაძის უნივერსიტეტის დოქტორანტი, ფილოლოგი	ესპანურისა და პორტუგალიურის სწ. კონფერენცია	რომანტიკა	აშშ, ფილადელფია	24.10.08 - 25.10.08	ტემპელის უნივერსიტეტი	სიმბოლოთა შედარებითი შესწავლა ბუკერის, ტოუტჩევისა და ბარათაშვილის შემოქმედებაში
16	ნინო ჭიჭინაძე	ილია ჭავჭავაძის უნივერსიტეტის პროფესორი, ხელოვნებათმცოდნე	ცენტრალური ევრაზიის კვლევის საზოგადოების IX ყოველწლიური კონფერენცია	ხელოვნებათ-მცოდნეობა	აშშ, ვაშინგტონი	18.09.08 - 21.09.08	ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოება, ჯორჯთაუნის უნივერსიტეტი	საქართველო სივრცის შექმნა: სასწაულომქმედ ხატთა თავგანისცემა შუა საუკუნეების საქართველოში
17	გოგი ყიფიანი	ოსუ პროფ., უზნაძის ფსიქოლოგიის ინსტიტუტის სამეცნ. ინფორმაციის სამსახურის ხელმძღვანელი	სოციოლოგიური ფორუმი	ფსიქოლოგია	ესპანეთი, ბარსელონა	5.09.08 - 8.09.08	საერთაშორისო სოციოლოგიური ასოციაცია	დისკურსი მდიის ანგარიშგაღებულების შესახებ საქართველოში: ძალაუფლების ელიტები და სამოქალაქო საზოგადოება და შინაარსობრივი რეგულირების შესახებ
18	ეთერ სოსელია	ოსუ პროფესორი, ფილოლოგი	სკანდინავიის 23-ე კონფერენცია ენათმეცნიერებაში	ენათმეცნიერება	შვედეთი, უფსალა	1.10.08 - 3.10.08	უფსალას უნივერსიტეტი	ადრინდელი ბილინგვოზმის ნაშთები და ახალი ტენდენციები ქართველი მოზარდების მეტყველებაში
19	თამარ შინგიაშვილი	სოხუმის უნივერსიტეტის ასოც. პროფესორი, დემოგრაფი	დემოგრაფიის მესამე პორტუგალიური კონგრესი/ "დემოგრაფიული დაცემა: რა შეიცვალა?"	დემოგრაფია	პორტუგალია, ლისაბონი	29.09.08 - 1.10.08	პორტუგალიის დემოგრაფიული ასოციაცია	მიგრაციული პროცესები პოსტ-საბჭოთა საქართველოში
20	ხათუნა ბერიძე	ბათუმის უნივერსიტეტის დოქტორანტი, არასამთავ.ორგ. "თარგმანის განვითარების ცენტრის" თავმჯდომარე	თარგმანმცოდნეობა: რეტროსპექტული და პერსპექტული ხედვა	სოციალური მეცნიერებები	რუმინეთი, გალათი	9.10.08 - 11.10.08	გალათის უნივერსიტეტი	თარგმანის თეორია და კულტუროლოგიური ბარიერები თარგმანის პრაქტიკაში
21	მიხეილ ქურდიანი	ენათმეცნიერების დოქტორი, ოსუ პროფესორი	ენები და დიალექტები ირანში	ენათმეცნიერება (ლინგვისტიკა)	ირანი, ზაჰედანი	26.10.08 - 31.10.08	სისტანის და ბელუჯისტანის უნივერსიტეტი (ირანი), უფსალას უნივერსიტეტი (შვედეთი)	უშველესი ირანული სოციო-ლინგვისტური მოდელი და მისი გავლენა მეზობელ ქვეყნების ენობრივი პოლიტიკ. ფორმირებაზე
22	გიორგი გოციურიძე	ისტორიის ინსტიტუტის მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი	კონფერენცია: კავკასიურ კვლევები: მიგრაცია, საზოგადოება, ენა	ეთნოლოგია	შვედეთი, მალმო	28.11.08 - 30.11.08	მალმოს უნივერსიტეტი, მიგრაციისა და ეთნიკურ ურთიერთობათა დეპარტამენტი	ტრადიციის ლიტერატურული ბუნება და ეროვნული იდენტობის ძებნა თანამედროვე საქართველოში: ქართული სუფრის მაგალითი
23	ნანა ხეცურიანი	საქართველოს უნივერსიტეტის ასოცირებული პროფესორი	განათლებისა და კულტურის VII მსოფლიო ფორუმი	განათლების მეცნიერებები /კულტუროლოგია	იტალია, რომი	4.12.08 - 5.12.08	განათლებისა და კულტურის ფორუმი, დაარსებული იტალიაში, ქალაქ რომში	ზმნის დროის განგრძობითი ფორმების სწავლება ინგლისური ენის როგორც უცხო ენის შესწავლისას
24	გიორგი ყიფიანი	ოსუ პროფ., უზნაძის ფსიქოლოგიის ინსტიტუტის სამეცნ. ინფორმაციის სამსახურის ხელმძღვანელი	კონფერენცია: კავკასიურ კვლევები: მიგრაცია, საზოგადოება ენა	ფსიქოლოგია	შვედეთი, მალმო	28.11.08 - 30.11.08	მალმოს უნივერსიტეტი, მიგრაციისა და ეთნიკურ ურთიერთობათა დეპარტამენტი	სოციალური იდენტობის კომპონენტები და პოლიტიკური აქტივობის ინტენსივობა ეთნიკური უმცირესობის ახალგაზრდობაში
25	ლარისა ყორანაშვილი	ევროპული მეცნიერებათა დოქტორი, ოსუ ასოცირებული პროფესორი	მე-7 საერთაშორისო კონფერენცია „გლობალიზაცია, ლიბერალიზაცია, ინფორმაციზაცია და ადამიანური ქცევა“	ევრონიკა	იაპონია, კიოტო	6.12.08 - 7.12.08	იაპონიის ევრონიკური პოლიტიკის ასოციაცია, დომოშის უნივერსიტეტის მსოფლიო ბიზნესის კვლევითი ცენტრი	სამხრეთ კავკასიის პოსტსაბჭოთა ქვეყნების განვითარების პერსპექტივები გლობალიზაციის პირობებში

ღანართი 5 - ინფორმაცია შოთა რუსთაველის სტიპენდიატების მიერ ჩატარებული საჯარო ღონისძიებების შესახებ

№	სახელი, გვარი	სტატუსი, საქმიანობა	მოღვაწეობის სფერო	საჯარო ღონისძიების სათაური	საჯარო ღონისძიების ადგილი	საჯარო ღონისძიების თარიღი
1	ირმა რატიანი	პროფესორი, თსუ, შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი	ლიტერატურა	ლიტერატურის თეორია. თანამედროვე კვლევები	შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი	07.05.2008
2	ელეუჯა ხინთიბიძე	პროფესორი, თსუ	ლიტერატურა	ტექსტი და მკითხველი. კითხვის პროცესის მოდიფიკაციები	შოთა რუსთაველის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი	05.12.2008
3.	ვახტანგ იმნაიშვილი	ასოცირებული პროფესორი, თსუ	ლიტერატურა	ვეფხისტყაოსანი და შექსპირისდროინდელი დრამატურგია	ივანე ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	03.06.2008
				რუსთაველი ევროპულ ქართველოლოგიაში	ივანე ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	16.11.2008
			ენათმეცნიერება	უძველესი ქართული ხელნაწერები უცხოეთში	ივანე ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	14.05.2008
4.	გოჩა საითიძე	ასოცირებული პროფესორი, თსუ; ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი	ენათმეცნიერება	კიტა ჩხენკელი	ივანე ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	26.11.2008
			ისტორია	ორი უცხოში ევროპული წყარო „თურქეთის საქართველოს“ შესახებ	ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი	29.05.2008
			ისტორია	უცხოში დოკუმენტები გენერალ გიორგი კვენეტაძის ცხოვრება-მოღვაწეობის ისტორიიდან (მე-20 ს-ის 50-60 წლები)	ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრი	05.12.2008
5	კიტი მაჩაბელი	პროფესორი, თბილისის აპოლონ ქუთათელაძის სახელობის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემია	ხელოვნებათმცოდნეობა	საქართველო და ირანი-მხატვრულ-კულტურულ ურთიერთობათა ასპექტები (სასაზღვრო ირანი და ადრეული შუა საუკუნეების ქართული ხელოვნება)	თბილისის აპოლონ ქუთათელაძის სახელობის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემია	20.05.2008
			ხელოვნებათმცოდნეობა	ახალი მასალები ადრეული შუა საუკუნეების ქართული პლასტიკური ხელოვნების ისტორიისათვის	გიორგი ჩუბინაშვილის სახელობის ქართული ხელოვნების ისტორიისა და ძეგლთა დაცვის ეროვნული კვლევის ცენტრი	05.11.2008

დანართი 6 - ინფორმაცია ილია ჭავჭავაძის სახელობის სტიპენდიატების მიერ ჩატარებული საჯარო ლექციების შესახებ

№	სახელი, გვარი	სტატუსი, საქმიანობა	მოღვაწეობის სფერო	საჯარო ლექციის სათაური	საჯარო ლექციის ადგილი	საჯარო ლექციის თარიღი
1	გიორგი ქავთარაძე	მაგისტრანტი, თსუ	ისტორია	აშოტ პირველი ბაგრატიონის ხელისუფლებაზე ბიზანტიური ღვთიკუთხეული მოდელის გადმოტანა	ივანე ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	14.05.2008
				ქრისტიანობის სწავლება 1-ლ- მე-3 სს.	ივანე ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	22.10.2008
2	ბექა ქანთარია	დოქტორანტი, საქართველოს უნივერსიტეტი	იურისპრუდენცია	მმართველობის ფორმის საკითხი საქართველოს 1921 წლის კონსტიტუციაში	საქართველოს უნივერსიტეტი	02.06.2008
				სახელმწიფოსა და ეკლესიის ურთიერთგამიჯვნის სამართლებრივი საფუძვლები საქართველოში	საქართველოს უნივერსიტეტი	17.10.2008
3	გიორგი კეკელიძე	მაგისტრანტი, თსუ	ლიტმცოდნეობა	არარსებული საზღვრების გამო (ემიგრანტი ქართველი პოეტები)	ივანე ჯავახიშვილის სახ.თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	10.06.2008
				პოსტმოდერნიზმის ნიშანთა ძიებისათვის ქართულ პოეზიაში	ივანე ჯავახიშვილის სახ.თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	03.12.2008
4	ნიკოლოზ ალექსიძე	მაგისტრანტი, თსუ კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი	ენათმეცნიერება, კლასიკური ფილოლოგია	ლეონის „ტომოსი“ და მისი ქართული თარგმანი	თსუ კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი	13.05.2008
				არისტოტელეს ლოგიკური ტრაქტატის „განმარტებათა შესახებ“ მე-9 თავის ანალიზი	თსუ კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი	02.12.2008
5	თამარ მოსიაშვილი	დოქტორანტი, თსუ	აღმოსავლეთ მცოდნეობა	სიურეალისტური ჯგუფი ეგვიპტეში	ივანე ჯავახიშვილის სახ.თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	01.05.2008
				რწმენის საკითხი იუსუფ იდრისის ნოველებში	ივანე ჯავახიშვილის სახ.თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	25.09.2008
6	ნათია ფულტარაძე	მაგისტრანტი, თსუ	ენათმეცნიერება	ინვერსია ქართულში	ივანე ჯავახიშვილის სახ.თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	28.03.2008
				ინვერსიული ზმნები მეგრულში	ივანე ჯავახიშვილის სახ.თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	04.12.2008
7	ჩაკუნაშვილი ნინო	დოქტორანტი, თსუ	ლიტმცოდნეობა რუსთაველოლოგია	ქალი შუასაუკუნეების დასავლურ და ქართულ ლიტერატურაში	ივანე ჯავახიშვილის სახ.თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	03.06.2008
				სასწაული დასავლურ და ქართულ ლიტერატურაში	ივანე ჯავახიშვილის სახ.თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	21.11.2008
8	ქეთევან ციციანძე	მაგისტრანტი, თსუ კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი	ლიტმცოდნეობა, ნეოგრეცისტიკა	მეოცე საუკუნის ოგიანი წლების ბერძნული პესიმისტური პოეზია (მისი გამოწვევი მიზეზები, პესიმისტი პოეტები და მათი შემოქმედების კვლევისთვის)	თსუ კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი	02.05.2008
				კოსტას კარიოტაკისი - ნეორომანტიზტი ბერძენი პოეტი	თსუ კლასიკური ფილოლოგიის, ბიზანტინისტიკისა და ნეოგრეცისტიკის ინსტიტუტი	04.12.2008
9	ანა ჭელიძე	დოქტორანტი	ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი სოციოლოგია	ნაციონალისტური ტენდენციები რელიგიაში	ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	20.05.2008
				ქართული მართლმადიდებლური ეკლესიის ნდობისა და ავტორიტეტის განმსაზღვრელი ფაქტორები	ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	05.12.2008
10	თამარ ჩარკვიანი	დოქტორანტი, ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	სოციოლოგია	სამართლებრივი ცნობიერების არსი და მისი მახასიათებლები ქართულ სინამდვილეში	ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	06.05.2008
				სამართლებრივი ცნობიერება და ქართული საზოგადოება	ილია ჭავჭავაძის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	05.12.2008

ფილიალი საბავშვო "ომეგა ტეგი" **PRINTED BY "OMEGA TEGI" PRINT HOUSE**
საბავშვო, თბილისი, სარაიშვილის ქ. 17 **TBILISI, GEORGIA, 17 SARAISHVILI STREET**
ტელეფონი: +995 32 53 03 62 **TELEPHONE +995 32 53 03 62**